Šis dokuments ir izveidots vienīgi dokumentācijas nolūkos, un iestādes neuzņemas nekādu atbildību par tā saturu

►B

PADOMES DIREKTĪVA

(1970. gada 6. februāris)

par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu pieļaujamo trokšņu līmeni un izplūdes gāzu sistēmu

(70/157/EEK)

(OV L 42, 23.2.1970, lpp. 16)

Grozīta ar:

		Oficiālais Vēstnesis		
		Nr.	Lappuse	Datums
►M1	Komisijas Direktīva (1973. gada 7. novembris)	L 321	33	22.11.1973
►M2	Padomes Direktīva 77/212/EEK, (1977. gada 8. marts)	L 66	33	12.3.1977
►M3	Komisijas Direktīva (1981. gada 13. aprīlis)	L 131	6	18.5.1981
►M4	Komisijas Direktīva (1984. gada 3. jūlijs)	L 196	47	26.7.1984
►M5	Padomes Direktīva 84/424/EEK, (1984. gada 3. septembris)	L 238	31	6.9.1984
►M6	Padomes Direktīva 87/354/EEK, (1987. gada 25. jūnijs)	L 192	43	11.7.1987
►M7	Komisijas Direktīva (1989. gada 17. jūlijs)	L 238	43	15.8.1989
►M8	Padomes Direktīva 92/97/EEK (1992. gada 10. novembris)	L 371	1	19.12.1992
►M9	Komisijas Direktīva 96/20/EK (1996. gada 27. marts)	L 92	23	13.4.1996
►M10	Komisijas Direktīva 1999/101/EK (1999. gada 15. decembris)	L 334	41	28.12.1999
►M11	Padomes Direktīva 2006/96/EK (2006. gada 20. novembrī)	L 363	81	20.12.2006

Grozīta ar:

►A1	Dānijas, Īrijas un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pievienošanās akts	L 73	14	27.3.1972
►A2	Spānijas un Portugāles pievienošanās akts	L 302	23	15.11.1985
►A3	Austrijas, Zviedrijas un Somijas pievienošanās akts	C 241	1	29.8.1994
►A4	Akts par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā	L 236	33	23.9.2003

▼B

PADOMES DIREKTĪVA

(1970. gada 6. februāris)

par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu pieļaujamo trokšņu līmeni un izplūdes gāzu sistēmu

(70/157/EEK)

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 100. pantu;

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu;

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ([1]);

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([2]);

tā kā tehniskās prasības, kurām mehāniskiem transportlīdzekļiem jāatbilst saskaņā ar valstu tiesību aktiem, cita starpā attiecas uz pieļaujamo trokšņu līmeni un izplūdes sistēmu;

tā kā šīs prasības katrā dalībvalstī ir atšķirīgas; tā kā tāpēc ir nepieciešams, lai visas dalībvalstis pieņemtu vienādas prasības, vai nu papildinot, vai aizstājot pastāvošos noteikumus, jo īpaši, lai attiecībā uz katru transportlīdzekļa tipu varētu piemērot EEK tipa apstiprināšanas procedūru, kas tika ieviesta ar Padomes 1970. gada 6. februāra Direktīvu par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju tipa apstiprinājumu ([3]),

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Šajā direktīvā "transportlīdzeklis" ir jebkurš mehāniskais transportlīdzeklis ar virsbūvi vai bez tās, kas paredzēts lietošanai uz ceļiem, kam ir vismaz četri riteņi un maksimālais projektētais ātrums pārsniedz 25 kilometrus stundā, izņemot transportlīdzekļus, kuri brauc pa sliedēm, lauksaimniecības traktorus un mašīnas, ►M9 sliežu ceļiem, kā arī lauksaimniecības un mežsaimniecības traktorus un pārvietojamu tehniku. ◄

▼M3

2. pants

Dalībvalsts, pamatojoties uz pieļaujamo trokšņu līmeni vai izplūdes sistēmu, nedrīkst atteikties piešķirt EEK vai valsts tipa apstiprinājumu attiecībā uz mehāniskā transportlīdzekļa tipu vai izplūdes sistēmas tipu, vai tādas sistēmas sastāvdaļas tipu, ko uzskata par atsevišķu tehnisku vienību:

— ja transportlīdzeklis atbilst I pielikuma prasībām attiecībā uz trokšņu līmeni un izplūdes sistēmu,

([1]) OV C 160, 18.12.1969., 7. lpp.
([2]) OV C 48, 16.4.1969., 16. lpp.
([3]) OV L 42, 23.2.1970., 1. lpp.

▼M3

— ja izplūdes sistēma vai kāda tās sastāvdaļa, ko uzskata par atsevišķu tehnisku vienību Direktīvas 70/156/EEK ►M9 2. pants ◄ nozīmē, atbilst II pielikuma prasībām.

2.a pants

1. Dalībvalsts, pamatojoties uz pieļaujamo trokšņu līmeni un izplūdes sistēmu, nedrīkst atteikt vai aizliegt tāda transportlīdzekļa pārdošanu, reģistrāciju, nodošanu ekspluatācijā vai lietošanu, kam trokšņu līmenis un izplūdes sistēma atbilst I pielikumā prasībām.

2. Dalībvalsts, pamatojoties uz pieļaujamo trokšņu līmeni un izplūdes sistēmu, nedrīkst aizliegt laist tirgū izplūdes sistēmu vai tās sastāvdaļu, ko uzskata par atsevišķu tehnisku vienību Direktīvas 70/156/EEK ►M9 2. pants ◄ nozīmē, ja 2. panta nozīmē tās tipam piešķirts tipa apstiprinājums.

▼B

3. pants

Grozījumus, kas ir vajadzīgi direktīvas ►M9 pielikumi ◄ prasību pielāgošanai, lai ievērotu tehnikas progresu, izņemot ►M3 I pielikuma 5.2.2.1. un 5.2.2.5. punkts ◄ noteiktās prasības, pieņem saskaņā ar procedūru, kura ir noteikta 13. pantā Padomes direktīvā par mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju tipa apstiprināšanu.

4. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā noteikumi, kuros ir prasības, kas ir vajadzīgas, lai izpildītu šo direktīvu astoņpadsmit mēnešu laikā no tās paziņošanas dienas, un tās par to tūlīt informē Komisiju.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus galvenos savus tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

5. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

▼**M9**

Pielikumu saraksts

I PIELIKUMS	EK tipa apstiprinājums attiecībā uz mehāniskā transportlīdzekļa trokšņu līmeni
	1. papildinājums: Informācijas dokuments
	2. papildinājums: Tipa apstiprinājuma sertifikāts
II PIELIKUMS	Izplūdes sistēmas kā atsevišķas tehniskas vienības EK tipa apstiprinājums
	1. papildinājums: Informācijas dokuments
	2. papildinājums: Tipa apstiprinājuma sertifikāts
	3. papildinājums: EK tipa apstiprinājuma zīmes paraugs
III PIELIKUMS	Ražojumu atbilstības pārbaudes
IV PIELIKUMS	Testa treka specifikācijas

▼M8

I PIELIKUMS

EEK TIPA APSTIPRINĀJUMS ATTIECĪBĀ UZ MEHĀNISKĀ TRANSPORTLĪDZEKĻA TIPA TROKŠŅU LĪMENI

1. DEFINĪCIJAS

Šajā direktīvā:

1.1. **Transportlīdzekļa tips**

ir transportlīdzekļi, kas būtiski neatšķiras attiecībā uz šādām daļām.

1.1.1. Virsbūves forma vai materiāli (īpaši motora nodalījums un tā skaņas necaurlaidība).

1.1.2. Transportlīdzekļa garums un platums.

1.1.3. Motora tips (dzirksteļaizdedze vai kompresijaizdedze, divtaktu vai četrtaktu, atgriezeniskās virzes kustības vai rotējoši virzuļi, cilindru skaits un tilpums, karburatoru vai iesmidzināšanas sistēmu skaits un tips, vārstu izkārtojums, nominālā maksimālā jauda un atbilstošais motora apgriezienu skaits).

1.1.4. Transmisijas sistēma, pārnesuma skaitlis, ar kādu veikts tests, un attiecīgais(-ie) kopējais(-ie) pārnesums(-i).

1.1.5. Izplūdes sistēmu skaits, tips un izvietojums.

1.1.6. Ieplūdes sistēmu skaits, tips un izvietojums.

1.1.7. Neatkarīgi no 1.1.2. un 1.1.4. iedaļas noteikumiem, transportlīdzekļus, kas neietilpst M_1 un N_1 kategorijā ►M9 [1] ◄, ar viena un tā paša tipa motoriem un/vai dažādiem kopējiem pārnesumu skaitļiem, var uzskatīt par viena un tā paša tipa transportlīdzekļiem.

Taču, ja minēto atšķirību dēļ paredzēta cita testēšanas metode, šīs atšķirības uzskatāmas par tipa maiņu.

1.2. **Izplūdes un ieplūdes sistēmas**

1.2.1. *Izplūdes sistēmas*

ir to daļu pilns komplekts, kas vajadzīgas, lai samazinātu troksni, kuru rada izplūde no transportlīdzekļa motora.

1.2.2. *Ieplūdes sistēmas*

ir to daļu pilns komplekts, kas vajadzīgas, lai samazinātu troksni, kuru rada ieplūde transportlīdzekļa motorā.

1.2.3. Šajā direktīvā pie šīm sistēmām nepieder kolektori.

1.3. **Cita tipa izplūdes vai ieplūdes sistēmas**

ir tādas sistēmas, kam raksturīgas šādas būtiskas atšķirības.

1.3.1. Sistēmas, kurās ir detaļas ar atšķirīgu preču zīmi vai tirdzniecības nosaukumu.

1.3.2. Sistēmas, kurās atšķiras detaļas materiāla īpašības vai kurās ir citas formas vai cita izmēra detaļas; izmaiņas pārklāšanas procesā (galvanizācija, pārklāšana ar alumīniju utt.) nerada atšķirību attiecībā uz tipu.

1.3.3. Sistēmas, kurās atšķiras vismaz vienas detaļas darbības principi.

1.3.4. Sistēmas, kurās detaļas saliktas citādi.

1.4. **Izplūdes vai ieplūdes sistēmas detaļa**

ir viena no atsevišķām detaļām, kas kopā veido izplūdes sistēmu (piem., izplūdes caurule, atbilstošs klusinātājs) vai ieplūdes sistēmu (piem., gaisa filtrs).

---

[1] Saskaņā ar definīcijām, kas sniegtas Direktīvas 70/156/EEK II pielikuma A daļā.

▼M8

1.5. **Kopējais pārnesuma skaitlis**

ir motora apgriezienu skaits uz katru piedziņas riteņu apgriezienu.

2. EEK TIPA APSTIPRINĀJUMA PIETEIKUMS

▼M9

2.1. EK tipa apstiprinājuma pieteikumu attiecībā uz trokšņu līmeni, ievērojot Direktīvas 70/156/EEK 3. panta 4. punktu, iesniedz transportlīdzekļa ražotājs.

2.2. Informācijas dokumenta paraugs ir sniegts 1. papildinājumā.

———————

▼M8

2.3. Transportlīdzekļa ražotājam ►M9 ——————— ◄jāiesniedz tehniskajam dienestam, kas atbild par testiem, tā transportlīdzekļa tipa paraugs, kuru piesaka tipa apstiprinājumam.

2.3.1. Gadījumā, kas minēts 1.1.7. iedaļā, tehniskais dienests, kas veic apstiprinājuma testus, par attiecīgā tipa paraugu izvēlas vienu transportlīdzekli, kuram darba kārtībā, pēc transportlīdzekļa ražotāja sniegtajiem datiem, ir vismazākā masa, kurš ir visīsākais un atbilst 5.2.2.4.3.3.1.2. iedaļā noteiktajai specifikācijai.

2.4. Pēc tehniskā dienesta pieprasījuma jāiesniedz arī izplūdes sistēmas paraugs un tāda motora paraugs, kuram ir vismaz tāds pats darba tilpums un nominālā maksimālā jauda, kā tam, ar kuru aprīkots transportlīdzeklis, ko piesaka tipa apstiprinājumam.

▼M9

———————

▼M8

3. MARĶĒJUMI

3.1. Izplūdes un ieplūdes sistēmas detaļām, izņemot stiprinājumus un caurules, jābūt ar:

3.1.1. sistēmu un to detaļu ražotāja preču zīmi vai tirdzniecības nosaukumu;

3.1.2. ražotāja preču aprakstu.

3.2. Šiem marķējumiem jābūt skaidri salasāmiem un neizdzēšamiem pat pēc sistēmas uzstādīšanas transportlīdzeklī.

▼M9

4. EEK TIPA APSTIPRINĀJUMA PIEŠĶIRŠANA

4.1. Ja attiecīgās prasības ir izpildītas, piešķir EK tipa apstiprinājumu saskaņā ar Direktīvas 70/156/EEK 4. panta 3. punktu un vajadzības gadījumā 4. panta 4. punktu.

4.2. EK tipa apstiprinājuma sertifikāta paraugs ir sniegts 2. papildinājumā.

4.3. Apstiprinājuma numuru saskaņā ar Direktīvas 70/156/EEK VII pielikumu piešķir katram apstiprinātajam transportlīdzekļa tipam. Tā pati dalībvalsts nepiešķir vienu un to pašu numuru cita tipa transportlīdzeklim.

▼M8

5. SPECIFIKĀCIJAS

5.1. **Vispārīgas specifikācijas**

5.1.1. Transportlīdzeklis, tā motors, kā arī izplūdes un ieplūdes sistēmas jākonstruē, jābūvē un jāsastiprina tā, lai normālos lietošanas apstākļos un neatkarīgi no vibrācijām, kam tās var būt pakļautas, transportlīdzeklis atbilstu šīs direktīvas prasībām.

5.1.2. Sistēmas jākonstruē, jābūvē un jāsastiprina tā, lai panāktu pienācīgu izturību pret koroziju, kam tās ir pakļautas, ņemot vērā transportlīdzekļa lietošanas apstākļus.

▼M8

5.2. **Specifikācijas attiecībā uz trokšņu līmeņiem**

5.2.1. *Mērījumu metode*

5.2.1.1. Trokšņus, ko rada tā tipa transportlīdzeklis, kas iesniegts EEK tipa apstiprinājumam, jāmēra atbilstīgi katram no divām metodēm, kuras aprakstītas 5.2.2.4. iedaļā attiecībā uz braucošiem transportlīdzekļiem un 5.2.3.4. iedaļā attiecībā uz stāvošiem transportlīdzekļiem [1].

Jāizdara saspiesta gaisa trokšņa papildu mērījums saskaņā ar 5.4. iedaļu transportlīdzekļiem, kam maksimālā atļautā masa pārsniedz 2800 kg, transportlīdzeklim stāvot, ja atbilstošā bremžu iekārta ir transportlīdzekļa daļa.

5.2.1.2. Vērtības, kas izmērītas, kā norādīts 5.2.1.1. iedaļā, jāieraksta testa ziņojumā un sertifikātā, kurš atbilst ►M9 2. papilinājums ◄ iekļautajam paraugam. Testa ziņojumā jāieraksta arī sīkas ziņas par apkārtējiem apstākļiem, proti, testa treks (virsmas veids), gaisa temperatūra, vējš (virziens un ātrums) un fona troksnis.

5.2.2. *Trokšņu līmenis braucošiem transportlīdzekļiem*

5.2.2.1. Robežvērtības

Trokšņu līmenis, ko mēra saskaņā ar šā pielikuma 5.2.2.2. līdz 5.2.2.5. iedaļu (ieskaitot), nepārsniedz šādas robežas:

	Transportlīdzekļu kategorijas	Ar dB (A) izteiktas vērtības(decibeli (A))
5.2.2.1.1.	Transportlīdzekļi, kuri paredzēti pasažieru pārvadāšanai un kuros nav vairāk kā deviņas sēdvietas, ieskaitot vadītāja sēdekli.	74
5.2.2.1.2.	Transportlīdzekļi, kas paredzēti pasažieru pārvadāšanai un kas aprīkoti ar vairāk nekā deviņām sēdvietām, ieskaitot vadītāja sēdekli, un kam maksimāli pieļaujamā masa pārsniedz 3,5 tonnas, un– ar motora jaudu, kas mazāka par 150 kW,	
5.2.2.1.2.1	— ar motora jaudu, kas nav mazāka par 150 kW.	78
5.2.2.1.2.2	— ar motora jaudu, kas nav mazāka par 150 kW.	80
5.2.2.1.3.	Transportlīdzekļi, kas paredzēti pasažieru pārvadāšanai un kas aprīkoti ar vairāk nekā deviņām sēdvietām, ieskaitot vadītāja sēdekli; transportlīdzekļi, kas paredzēti kravu pārvadāšanai,	
5.2.2.1.3.1	— ar maksimāli pieļaujamo masu, kas nepārsniedz 2 tonnas,	76
5.2.2.1.3.2	— ar maksimāli pieļaujamo masu, kas pārsniedz 2 tonnas, bet nepārsniedz 3,5 tonnas,	77
5.2.2.1.4.	Transportlīdzekļi, kas paredzēti kravu pārvadāšanai un kam maksimālā pieļaujamā masa pārsniedz 3,5 tonnas,	
5.2.2.1.4.1	— ar motora jaudu, kas mazāka par 75 kW,	77
5.2.2.1.4.2	— ar motora jaudu, kas nav mazāka par 75 kW, bet ir mazāka par 150 kW,	78
5.2.2.1.4.3	— ar motora jaudu, kas nav mazāka par 150 kW.	80

[1] Stāvošu transportlīdzekļu testu veic, lai noteiktu etalonvērtību iestādēm, kas izmanto šo metodi, lai pārbaudītu transportlīdzekļus, kurus ekspluatē.

▼M8

Tomēr:

— attiecībā uz 5.2.2.1.1. un 5.2.2.1.3. iedaļas transportlīdzekļu kategorijām robežvērtības ir palielinātas par 1 dB (A), ja tie ir aprīkoti ar tiešas iesmidzināšanas dīzeļmotoru,

— attiecībā uz transportlīdzekļiem, kam maksimāli pieļaujamā masa ir vairāk nekā divas tonnas un kas konstruēti braukšanai bezceļa apstākļos, robežvērtības ir palielinātas par 1 dB (A), ja to motora jauda ir mazāka par 150 kW, un par 2 dB (A), ja to motora jauda ir 150 kW vai lielāka,

— attiecībā uz tādu 5.2.2.1.1. iedaļas transportlīdzekļu kategorijām, kas aprīkoti ar rokas vadības pārnesumkārbu ar vairāk nekā četriem pārnesumiem braukšanai uz priekšu un ar motoru, kurš sasniedz maksimālo jaudu, kas pārsniedz 140 kW/t, un kura pieļaujamā maksimālās jaudas un maksimālās masas attiecība pārsniedz 75 kW/t, robežvērtības ir palielinātas par 1 dB (A), ja ātrums, ar kuru transportlīdzekļa aizmugure šķērso līniju BB" (1. attēls) ar trešo pārnesumu ir lielāks par 61 km/h.

5.2.2.2. Mērinstrumenti

5.2.2.2.1. Akustiskie mērījumi

Aparātam, ko izmanto trokšņa līmeņa mērīšanai, jābūt skaņas līmeņa precīzijas mērītājam, kura tips aprakstīts Starptautiskās elektrotehnikas komisijas (*IEC*) 179. publikācijas "Skaņas līmeņa precīzijas mērītāji" otrajā izdevumā. Mērījumi jāveic, izmantojot skaņas līmeņa mērītāja "ātro" atbildi un "A" novērtējuma līkni, kas aprakstītas minētajā publikācijā.

Mērījumu sākumā un beigās skaņas līmeņa mērītājs jākalibrē atbilstoši ražotāja norādījumiem ar piemērotu skaņas avotu (piem., akustiskais kalibrators - *pistonphone*). Tests jāuzskata par nederīgu, ja šajā kalibrēšanā skaņas līmeņa mērītāja reģistrētās kļūdas pārsniedz 1 dB.

5.2.2.2.2. Ātruma mērījumi

Motora apgriezienu skaitu un transportlīdzekļa ātrumu testa sekcijā nosaka ar 3 % vai lielāku precizitāti.

5.2.2.3. Mērījumu nosacījumi

5.2.2.3.1. Testēšanas vieta

Testēšanas vietai jāsastāv no centrālās paātrinājuma sekcijas, kurai apkārt ir izteikti līdzena testēšanas zona. Testēšanas paātrinājuma sekcijai jābūt līdzenai; treka virsmai jābūt sausai un tādai, kas nepalielina ripošanas radīto troksni.

Testēšanas trekam jābūt tādam, lai 1dB diapazonā var panākt apstākļus, ka starp skaņas avotu un mikrofonu ir brīvs akustiskais lauks. Uzskata, ka šādi apstākļi ir radīti, ja 50 m no paātrinājuma sekcijas centra nav lielu skaņu atstarojošu objektu, piemēram, žogi, klintis, tilti vai ēkas. Testēšanas treka virsmai jāatbilst ►M9 IV pielikums ◄ specifikācijām.

Mikrofona tuvumā nedrīkst būt neviens šķērslis, kas varētu ietekmēt akustisko lauku ap to, un neviens cilvēks nedrīkst stāvēt starp mikrofonu un skaņas avotu. Novērotājam, kas veic mērījumus, jāatrodas vietā, kur tas neietekmē mērinstrumenta rādījumus.

5.2.2.3.2. Meteoroloģiskie apstākļi

Mērījumus nedrīkst veikt sliktos atmosfēras apstākļos. Jānodrošina, ka rezultātus neietekmē vēja brāzmas.

5.2.2.3.3. Fona troksnis

Lai veiktu mērījumus, to skaņu avotu A-svērtajam trokšņu līmenim, ko nerada transportlīdzeklis, kuram veic testu, un vējš, jābūt vismaz par 10 dB (A) zemākam par trokšņu līmeni, ko rada transportlīdzeklis. Mikrofonu var aprīkot ar atbilstīgu aizsargstiklu, ja ņem vērā tā ietekmi uz mikrofona jutību un virziena darbības raksturlielumiem.

▼M8

5.2.2.3.4. Transportlīdzekļa stāvoklis

Lai veiktu šos mērījumus, transportlīdzeklim jābūt darba kārtībā, kā noteikts Direktīvas 70/156/EEK I pielikuma 2.6. iedaļā, un bez piekabes vai puspiekabes, ja vien tās ir atkabināmas.

▼M9

Riepas, ko izmanto testam, izvēlas transportlīdzekļa ražotājs, un tās atbilst komercdarbības praksei, un ir pieejamas tirgū; tās atbilst vienam riepu izmēra apzīmējumam (skat. Padomes Direktīvas 92/23/EEK ([1]) II pielikuma 2.17. punktu), ko transportlīdzekļa ražotājs transportlīdzeklim norādījis saskaņā ar 2. papildinājuma papildpielikuma 1.5. punktu un kas — attiecībā uz M_1 un N_1 kategorijas transportlīdzekļiem — atbilst Direktīvas 89/459/EEK prasībām par minimālo protektorrievu dziļumu; citu kategoriju transportlīdzekļiem minimālo protektorrievu dziļumu, kas norādīts Direktīvā 89/459/EEK, piemēro tad, ja attiecīgie transportlīdzekļi ir šīs direktīvas jomā. Riepas ir jāpiepumpē līdz spiedienam(-iem), kas atbilst transportlīdzekļa testa masai.

▼M8

Pirms veic mērījumus, motora darbība jānormalizē attiecībā uz temperatūrām, iestatījumiem, degvielu, aizdedzes svecēm, karburatoru(-iem) utt. (pēc vajadzības). Ja transportlīdzeklis ir aprīkots ar ventilatoru(-iem) ar automātiskas iedarbināšanas mehānismu, izdarot mērījumus, šo sistēmu nedrīkst kavēt.

Attiecībā uz transportlīdzekļiem ar vairāk nekā divu riteņu piedziņu jāizmanto tikai automaģistrālēm domātā piedziņa.

5.2.2.4. Mērījumu metode

5.2.2.4.1. Mērījumu veids un skaits

Maksimālo trokšņu līmeni, ko izsaka ar A-svērtajiem decibeliem (dB (A)), mēra, kad transportlīdzeklis brauc starp līnijām AA" un BB" (1. attēls). Mērījums nav derīgs, ja reģistrēta pārmērīga neatbilstība starp maksimālo vērtību un vispārējo trokšņu līmeni.

Jāveic vismaz divi mērījumi katrā transportlīdzekļa pusē.

5.2.2.4.2. Mikrofona novietošana

Mikrofons jānovieto 7,5 ± 0,2 m attālumā no treka atskaites līnijas CC" (1. attēls) un 1,2 ± 0,1 m virs zemes. Tā maksimālās jutības asij jābūt horizontāli un perpendikulāri transportlīdzekļa kustības virzienam (līnija CC").

5.2.2.4.3. Darbības nosacījum4i

5.2.2.4.3.1. Vispārīgi nosacījumi

Lai veiktu jebkuru mērījumu, transportlīdzeklim paātrinājuma sekcijā jābrauc taisni, lai transportlīdzekļa gareniskā vidus plakne ir iespējami tuvāk līnijai CC".

Transportlīdzeklim jātuvojas līnijai AA" ar vienmērīgu sākotnējo ātrumu braukšanai pa ceļu, kā noteikts 5.2.2.4.3.2. un 5.2.2.4.3.3. iedaļā. Kad transportlīdzekļa priekša sasniedz līniju AA", akseleratora vadības ierīci darbina visā pilnībā cik iespējams ātri un tur pilnīgi atvērtā stāvoklī, kamēr transportlīdzekļa aizmugure sasniedz līniju BB"; akseleratora vadības ierīci jāatlaiž cik iespējams ātri.

Posmainiem transportlīdzekļiem attiecībā uz līnijas BB" šķērsošanu nav jāņem vērā neatkabināmās piekabes.

5.2.2.4.3.2. Tuvošanās ātrums

Transportlīdzeklim jātuvojas līnijai AA" vienmērīgā ātrumā, kas atbilst zemākajam no šādiem diviem ātrumiem:

— 50 km/h,

([1]) OV L 129, 14.5.1992., 95. lpp.

▼M8

— M_1 kategorijas transportlīdzekļiem un citu kategoriju transportlīdzekļiem, kam motora jauda nepārsniedz 225 kW, motora apgriezienu skaitam atbilstošs ātrums, kas vienāds ar trīs ceturtdaļām apgriezienu skaita S, ar kuriem motors sasniedz savu nominālo maksimālo jaudu,

— pie M_1 kategorijas nepiederošiem transportlīdzekļiem, kam motora jauda pārsniedz 225 kW, motora apgriezienu skaitam atbilstošs ātrums, kas vienāds ar pusi no apgriezienu skaita S, ar kuriem motors sasniedz savu nominālo maksimālo jaudu.

Taču, ja transportlīdzekļiem, kas aprīkoti ar automātisko pārnesumkārbu ar vairāk nekā diviem atsevišķiem pārnesumiem, testa laikā notiek pārslēgšanās atpakaļ uz pirmo pārnesumu, ražotājs var izvēlēties jebkuru no šādām testa metodēm:

— transportlīdzekļa ātrumu V palielina augstākais līdz 60 km/h, lai izvairītos no šādas pārslēgšanās,

vai

— ātrumam V jāpaliek 50 km/h, bet degvielas padeve motoram jāierobežo līdz 95 % no pilnai slodzei vajadzīgās padeves. Šo nosacījumu uzskata par apmierinošu

— dzirksteļaizdedzes motoriem, ja droseļvārsta atvēruma leņķis ir 90 %,

un

— kompresijaizdedzes motoriem, ja degvielas sūkņa centrālā zobrata kustību ierobežo līdz 90 %.

Ja transportlīdzeklis ir aprīkots ar automātisko pārnesumkārbu, ko nevar pārslēgt uz rokas vadības režīmu, tam jāveic tests atšķirīgos tuvošanās ātrumos, proti, 30, 40 un 50 km/h vai trīs ceturtdaļas maksimālā ātruma braukšanai pa ceļu, ja šī vērtība ir zemāka. Testa rezultāts ir tas, kuru iegūst, braucot ar ātrumu, kas rada maksimālo trokšņu līmeni.

5.2.2.4.3.3. Pārnesumu skaitļu izvēle (transportlīdzekļiem, kas aprīkoti ar pārnesumkārbām).

5.2.2.4.3.3.1. Rokas vadības, neautomātiskā pārnesumkārba.

5.2.2.4.3.3.1.1. Ar rokas vadības pārnesumkārbu aprīkotie M_1 un N_1 kategorijas transportlīdzekļi, kam nav vairāk par četriem pārnesumu skaitļiem braukšanai uz priekšu, jāveic tests otrajā pārnesumā.

Ar rokas vadības ātrumkārbu aprīkotie šo kategoriju transportlīdzekļi, kam ir vairāk par četriem pārnesumu skaitļiem braukšanai uz priekšu, jāveic tests secīgi otrajā un trešajā pārnesumā. Ņem vērā tikai kopējos pārnesumu skaitļus kas paredzēti braukšanai pa parastu ceļu. Aprēķina šajos divos stāvokļos reģistrētā trokšņu līmeņa vidējo aritmētisko vērtību.

Ja, veicot testu otrajā ātrumā, motora apgriezienu skaits pārsniedz motora apgriezienu skaitu S, pie kuriem motors attīsta savu nominālo maksimālo jaudu, tests jāatkārto ar tuvošanās ātrumu un/vai motora apgriezienu skaitu, kurus pakāpeniski samazina par 5 % no S, kamēr iegūtais motora apgriezienu skaits vairs nepārsniedz S. ►M9 Ja motora apgriezienu skaitu S joprojām sasniedz ar tuvošanās ātrumu, kas atbilst brīvgaitas apgriezienu skaitam, tad pārbaudi veiks tikai trešajā pārnesumā un attiecīgie rezultāti ir jānovērtē. ◄

Taču M_1 kategorijas transportlīdzekļiem, kam ir vairāk par četriem pārnesumiem braukšanai uz priekšu un kas ir aprīkoti ar motoru, kurš sasniedz par 140 kW lielāku maksimālo jaudu, un kam pieļaujamā maksimālās jaudas un maksimālās masas attiecība pārsniedz 75 kW/t, var veikt testu tikai trešajā pārnesumā, ja ātrums, ar ko transportlīdzekļa aizmugure šķērso līniju BB" trešajā pārnesumā, ir lielāks par 61 km/h.

5.2.2.4.3.3.1.2. Pie M_1 un N_1 kategorijas nepiederošiem transportlīdzekļiem, kam kopējais pārnesumu skaitlis braukšanai uz priekšu ir x (ieskaitot pārnesumus, kas iegūti ar palīgātrumkārbu vai

▼M8

dzenošo tiltu, kam ir vairāki pārnesumi), tests jāveic, pēc kārtas izmantojot pārnesumus, kas vienādi vai lielāki par x/n ([1]) ([2]).

Testa rezultāts ir tas, kuru iegūst ar pārnesumu, kas rada maksimālo trokšņu līmeni.

Lielāku pārnesumu slēgšanu no x/n jābeidz pārnesumā X, kurā pēdējo reizi šķērsojot līniju BB" ir sasniegts motora apgriezienu skaits S, pie kura motors attīsta nominālo maksimālo jaudu.

Ja transportlīdzekļiem ir atšķirīgi kopējie pārnesumu skaitļi (arī atšķirīgs pārnesumu skaits), to, kā pārbaudāmais transportlīdzeklis reprezentē tipu, nosaka šādi:

— ja augstākais trokšņu līmenis ir starp pārnesumiem x/n un X, uzskata, ka izvēlētais transportlīdzeklis ir tipa paraugs,

— ja augstākais trokšņu līmenis ir pārnesumā x/n, izvēlēto transportlīdzekli uzskata par tipa paraugu tikai attiecībā uz tādiem transportlīdzekļiem, kam pie x/n kopējais pārnesuma skaitlis ir mazāks.

— ja augstākais trokšņu līmenis ir pārnesumā X, izvēlēto transportlīdzekli uzskata par tipa paraugu tikai tādiem transportlīdzekļiem, kam pie X kopējais pārnesuma skaitlis ir lielāks.

▼M9

Tomēr transportlīdzekli uzskata par tipa paraugu arī tad, ja pēc pretendenta pieprasījuma testus veic vairāk pārnesumos, nekā paredzēts, un ja augstākais trokšņu līmenis ir sasniegts kādā no augstākiem pārnesumiem.

▼M8

5.2.2.4.3.3.2. Automātiskā pārnesumkārba, ko var pārslēgt uz rokas vadības režīmu

Testu veic ar selektoru tādā pozīcijā, kādu ražotājs iesaka "parastai" braukšanai. Atslēdz automātisku selektora pārvietošanos uz zemāku pozīciju (piem., *kickdown*).

5.2.2.5. Rezultātu interpretācija

5.2.2.5.1. Lai kompensētu mērinstrumentu neprecizitāti, katra mērījuma rezultātu nosaka atņemot 1 dB (A) no mērierīces rādījuma.

5.2.2.5.2. Mērījumus uzskata par derīgiem, ja starpība starp diviem tajā pašā transportlīdzekļa pusē pēc kārtas izdarītiem mērījumiem nepārsniedz 2 dB (A).

5.2.2.5.3 Augstākais trokšņu līmenis ir testa rezultāts. Ja rezultāts par 1 dB (A) pārsniedz maksimāli pieļaujamo trokšņu līmeni pārbaudāmā transportlīdzekļa kategorijai, veic divus papildu mērījumus, mikrofonam esot attiecīgajā stāvoklī. Mikrofonam esot minētajā stāvoklī, trim no četriem šādi gūtiem mērījumiem jāiekļaujas noteiktajās robežās.

5.2.3. *Stāvoša transportlīdzekļa trokšņu līmenis*

5.2.3.1. Trokšņu līmenis transportlīdzekļu tuvumā

Lai veicinātu turpmākus tādu transportlīdzekļu testus, kurus jau izmanto, trokšņu līmenis jāmēra tuvu pie izplūdes sistēmas caurules saskaņā ar turpmākām prasībām, un mērījumu rezultāti jāieraksta testa ziņojumā, kas noformēts tā, lai varētu izdotu sertifikātu, kas minēts ►M9 2. papildinājums ◄.

5.2.3.2. Mērinstrumenti

5.2.3.2.1. Akustiskie mērījumi

Mērījumiem jāizmanto skaņas līmeņa precīzijas mērītājs, kā noteikts 5.2.2.2.1. iedaļā.

5.2.3.2.2. Motora apgriezienu skaita mērījumi.

([1]) Ja n = 2 transportlīdzekļiem ar motora jaudu, kas nav lielāka par 225 kW
n = 3 transportlīdzekļiem ar motora jaudu, kas ir lielāka par 225 kW;

([2]) Ja x/n neatbilst veselam skaitlim, jāizmanto tuvākais pārnesums, noapaļojot uz augšu.

▼M8

Motora apgriezienus nosaka ar tahometru, kam precizitāte ir 3 % vai augstāka. Tahometrs var nebūt tas, ar ko aprīkots transportlīdzeklis.

5.2.3.3. Mērījumu nosacījumi

5.2.3.3.1. Testēšanas vieta (2. attēls).

Par testēšanas vietu var izmantot jebkuru zonu, kas nav pakļauta ievērojamiem akustiskiem traucējumiem. Īpaši piemērotas ir līdzenas virsmas, kas segtas ar betonu, asfaltu vai jebkuru citu cietu segumu un ir ļoti atstarojošas; nedrīkst izmantot virsmas, kuras veido sablietēta zeme.

Testēšanas vietai jābūt taisnstūra formā, kura malas ir vismaz trīs metru attālumā no transportlīdzekļa. Šai taisnstūrī nedrīkst atrasties neviens būtisks šķērslis, piem., cilvēks, kas nav novērotājs vai transportlīdzekļa vadītājs. Transportlīdzeklis jānovieto minētajā taisnstūrī tā, lai mikrofons ir vismaz 1 m no jebkura ietves malas akmens.

5.2.3.3.2. Meteoroloģiskie apstākļi

Mērījumus nedrīkst veikt sliktos atmosfēras apstākļos. Jānodrošina, lai rezultātus neiespaido vēja brāzmas.

5.2.3.3.3. Fona troksnis

Mērinstrumentu rādījumiem, ko rada fona troksnis un vējš, jābūt vismaz par 10 dB (A) zemākiem nekā mērāmajam trokšņu līmenim. Mikrofonu var aprīkot ar atbilstošu aizsargstiklu, ja ņem vērā tā iespaidu uz mikrofona jutību.

5.2.3.3.4. Transportlīdzekļa stāvoklis

Pirms sākas mērījumi transportlīdzekļa motoram jāiesilst līdz normālai darba temperatūrai. Ja transportlīdzeklis ir aprīkots ar ventilatoru(-iem) ar automātiskas palaides mehānismu, šo sistēmu trokšņu līmeņa mērījumu laikā nedrīkst kavēt.

Mērījumu laikā, ātrumu pārslēga svirai jāatrodas neitrālā pozīcijā.

5.2.3.4. Mērījumu metode

5.2.3.4.1. Mērījumu veids un skaits

Maksimālo trokšņu līmeni, ko izsaka ar A-svērtajiem decibeliem (dB (A)), jāmēra 5.2.3.4.3. iedaļā minētajā darbības laikposmā.

Katrā mērīšanas punktā jāveic vismaz trīs mērījumi.

5.2.3.4.2. Mikrofona novietojums (2. attēls).

Mikrofons jānovieto vienā līmenī ar izplūdes cauruli vai 0,2 m virs testa treka virsmas atkarībā no tā, kura atrodas augstāk. Mikrofona membrānai jāatrodas iepretim izplūdes caurulei 0,5 m attālumā no tās. Mikrofona maksimālās jutības asij jāatrodas paralēli treka virsmai 45° ± 10° leņķī pret vertikālo plakni, ko nosaka izplūdes gāzu izmetes virziens.

Mikrofonam jābūt novietotam tajā šīs vertikālās plaknes pusē, kur attālums starp mikrofonu un transportlīdzekļa kontūru ir iespējami lielāks.

Ja izplūdes sistēmai ir vairākas caurules, kuru centri nav vairāk par 0,3 m attālumā viens no otra un kuras savienotas ar vienu klusinātāju, mikrofonam jāatrodas iepretim caurulei, kas ir tuvāk transportlīdzekļa kontūrai, vai caurulei, kas atrodas augstāk virs treka virsmas. Visos citos gadījumos jāveic atsevišķi mērījumi pie katras no tām, par testa vērtību uzskatot lielāko reģistrēto skaitli.

Ja transportlīdzekļi ir aprīkoti ar vertikālu izplūdes cauruli (piem., kravas automobīļi), mikrofons jānovieto izplūdes caurules līmenī, pavērsts uz augšu ar tā asi vertikāli. Tas jānovieto 0,5 m attālumā no transportlīdzekļa tajā pusē, kur izplūdes caurule ir tuvāk.

▼M8

Ja transportlīdzekļa konstrukcija ir tāda, ka mikrofonu nevar novietot tā, kā redzams 2. attēlā, jo ir šķēršļi, kas ir daļa no transportlīdzekļa (piem., rezerves ritenis, degvielas tvertne, akumulatora nodalījums), jāveido rasējums, kurā skaidri norādīts mikrofona stāvoklis, veicot mērījumus. Ja vien tas ir iespējams, mikrofonam jāatrodas vairāk nekā 0,5 m no tuvākā šķēršļa, un tā maksimālās jutības asij jāatrodas iepretim izplūdes caurulei tādā vietā, kur minētie šķēršļi vismazāk to aizsedz.

5.2.3.4.3. Motora darbības nosacījumi

Motora apgriezieni jānostabilizē, kad sasniegtas trīs ceturtdaļas apgriezienu skaita (S), ar kuru motors attīsta nominālo maksimālo jaudu.

Kad motora apgriezienu skaits nostabilizējas, droseļvārsts ātri jāatlaiž brīvgaitas stāvoklī. Trokšņu līmenis jāmēra darbības laikposmā, kas ietver nemainīgu motora apgriezienu uzturēšanu uz īsu brīdi un visu ātruma samazināšanas laikposmu, par testa rezultātu ņemot trokšņu līmeņa mērītāja lielāko rādījumu.

5.2.3.5. Rezultāti (testa ziņojums)

5.2.3.5.1. Testa ziņojumā, kas noformēts, lai izdotu sertifikātu, kurš minēts ►M9 2. papildinājums ◄, jānorāda visi attiecīgie dati, īpaši tie, kas izmantoti mērot stāvoša transportlīdzekļa radītos trokšņus.

5.2.3.5.2. No mērinstrumenta nolasa rādījumus, kas noapaļoti līdz tuvākajam decibelam.

Ņem vērā tikai trīs secīgos mērījumos iegūtās vērtības, kas attiecīgi neatšķiras vairāk par 2 dB (A).

5.2.3.5.3. Testa rezultāts ir lielākā no šīm trim vērtībām.

5.3. **Izplūdes sistēmas, kas satur šķiedrainus materiālus**

5.3.1. Šķiedrainus materiālus nevar izmantot klusinātāju būvē, ja konstruēšanas vai ražošanas posmos netiek veikti atbilstīgi pasākumi, lai nodrošinātu to, ka uz ceļa panāk efektivitāti, kas vajadzīga, lai ievērotu 5.2.2.1. iedaļā noteiktās robežas. Šādu klusinātāju uzskata par efektīvu uz ceļa, ja izplūdes gāzes nesaskaras ar šķiedrainiem materiāliem vai ja transportlīdzekļa prototipa, kam veikts tests saskaņā ar 5.2.2. un 5.2.3. iedaļas prasībām, klusinātājs salikts normālā stāvoklī lietošanai uz ceļa pirms trokšņu līmeņa mērījumu veikšanas. To var panākt, izmantojot vienu no testiem, kas aprakstīti 5.3.1.1., 5.3.1.2. un 5.3.1.3. iedaļā, vai izņemot šķiedrainos materiālus no klusinātāja.

5.3.1.1. Nepārtraukta ekspluatācija 10 000 km uz ceļa

5.3.1.1.1. Apmēram puse šīs ekspluatācijas ir braukšana pa pilsētu un otra puse ir lielu attālumu veikšana lielā ātrumā; nepārtrauktu ekspluatāciju uz ceļa var aizstāt ar atbilstošu testa treka programmu.

5.3.1.1.2. Divi ātruma režīmi jāmaina vairākkārt.

5.3.1.1.3. Pilnai testa programmai jāietver mazākais 10 vismaz trīs stundu ilgus pārtraukumus, lai reproducētu atdzišanas un jebkādas kondensācijas efektus, kas var parādīties.

5.3.1.2. Kondicionēšana testēšanas stendā

5.3.1.2.1. Izmantojot standarta detaļas un ievērojot transportlīdzekļa ražotāja norādījumus, klusinātājs jāpievieno motoram, kas savienots ar dinamometru.

5.3.1.2.2. Tests jāveic sešos sešu stundu ilgos laikposmos ar vismaz 12 stundu pārtraukumu pēc katra laikposma, lai reproducētu atdzišanas un jebkādas kondensācijas efektus, kas var parādīties.

5.3.1.2.3. Katrā sešu stundu posmā motoram jādarbojas pēc kārtas šādos stāvokļos.

1. Piecas minūtes brīvgaitas ātrumā.

▼M8

2. Vienas stundas periods ar ¼ slodzes un ar ¾ nominālā maksimālo apgriezienu skaita (S).

3. Vienu stundas periods ar ½ slodzes un ar ¾ nominālā maksimālo apgriezienu skaita (S).

4. Desmit minūšu periods ar pilnu slodzi un ar ¾ nominālā maksimālo apgriezienu skaita (S).

5. Piecpadsmit minūšu periods ar ½ slodzi un ar nominālo maksimālo apgriezienu skaitu (S).

6. Trīsdesmit minūšu periods ar ¼ slodzi un ar nominālo maksimālo apgriezienu skaitu (S).

Kopējais sešu periodu ilgums: trīs stundas.

Katrā posmā ir divas minēto periodu virknes.

5.3.1.2.4. Testēšanas laikā klusinātāju nedrīkst dzesēt ar mehānisku velkmi, kas imitē parasto gaisa plūsmu ap transportlīdzekli. Taču pēc ražotāja lūguma, klusinātāju var dzesēt, lai nepārsniegtu temperatūru, ko reģistrē pie ieplūdes caurules, kad transportlīdzeklis brauc ar maksimālo ātrumu.

5.3.1.3. Kondicionēšana ar pulsāciju.

5.3.1.3.1. Izplūdes sistēma vai tās detaļas jāpievieno transportlīdzeklim, kas minēts 2.3. iedaļā, vai motoram, kas minēts 2.4. iedaļā. Pirmajā gadījumā transportlīdzeklis jānovieto uz dinamometra rituļceļa. Otrajā gadījumā motors jāsaslēdz ar dinamometru.

Testēšanas aparāts, kura sīki izstrādāta shēma redzama 3. attēlā, jāpieliek pie izplūdes sistēmas caurules. Ir pieņemams jebkurš cits aparāts, kas nodrošina līdzvērtīgus rezultātus.

5.3.1.3.2. Testēšanas aparāts jānoregulē tā, lai izplūdes gāzu plūsmu pamīšus pārtrauktu un atjaunotu ar ātrdarbības vārstu, veicot 2500 ciklus.

5.3.1.3.3. Vārstam jāatveras, kad izplūdes gāzu pretspiediens, ko mēra vismaz 100 mm zem ieplūdes uzmavas, sasniedz vērtību starp 0,35 un 0,40 bar. Tam jāaizveras, kad šis spiediens neatšķiras par vairāk kā 10 % no tā stabilizētās vērtības ar atvērtu vārstu.

5.3.1.3.4. Laika aiztures slēdzi noregulē uz gāzu izplūdes laiku saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti 5.3.1.3.3. iedaļā.

5.3.1.3.5. Motora apgriezienu skaitam jābūt 75 % no apgriezienu skaita (S), ar kuriem motors attīsta nominālo maksimālo jaudu.

5.3.1.3.6. Dinamometra uzrādītajai jaudai jābūt 50 % no jaudas ar pilnībā atvērtu droseļvārstu, ko mēra, kad motora apgriezienu skaits (S) ir 75 %.

5.3.1.3.7. Testa laikā jebkuram noplūdes atvērumam jābūt aiztaisītam.

5.3.1.3.8. Tests pilnībā jāpabeidz 48 stundās. Ja nepieciešams pēc katras stundas var ievērot vienu dzesēšanas laikposmu.

5.3.2. Ja piemēro Direktīvas 70/156/EEK ►M9 11. panta 2. punkts vai 11. panta 3. punkts ◄ noteikumus par tipa apstiprinājumu, jāizmanto testa metode, kas norādīta 5.3.1.2. iedaļā.

5.4. **Saspiesta gaisa radītais troksnis**

5.4.1. *Mērījumu metode*

Stāvošam transportlīdzeklim veic mērījumu ar mikrofonu 2. un 6. stāvoklī saskaņā ar 4. attēlu. Lielākais A-svērtais trokšņa līmenis ir reģistrēts, ventilējot spiediena regulatoru, kā arī ventilācijas laikā gan pēc darba, gan stāvbremžu lietošanas.

Spiediena regulatora ventilācijas laikā troksni mēra ar brīvgaitas ātrumā ieslēgtu motoru.

Ventilēšanas troksni reģistrē, darbinot darba bremzes un stāvbremzes; pirms katra mērījuma gaisa kompresora agregātā jāpalielina spiediens līdz lielākajam pieļaujamajam, un tad motors jāizslēdz.

▼M8

5.4.2. *Rezultātu novērtējums*

Visos mikrofona stāvokļos veic divus mērījumus. Lai kompensētu mērinstrumentu neprecizitāti, mērītāja rādījumu samazina par 1 dB (A) un samazināto vērtību uzskata par mērījuma rezultātu. Rezultātus uzskata par derīgiem, ja starpība starp izdarītiem mērījumiem ar mikrofonu tādā pašā stāvoklī nepārsniedz 2 dB (A).

Lielāko mērījumu vērtību uzskata par testa rezultātu. Ja šī vērtība pārsniedz trokšņa robežu par 1 dB (A), veic divus papildu mērījumus attiecīgā mikrofona stāvoklī. Šajā gadījumā minētājā mikrofona stāvoklī trim no četriem šādi gūtu mērījumu rezultātiem jāatbilst trokšņa robežai.

5.4.3. *Robežvērtības*

Trokšņu līmenis nepārsniedz 72 dB (A) robežu.

▼M9

6. TIPA PĀRVEIDOJUMI UN APSTIPRINĀJUMA GROZĪJUMI

6.1. Ja tiek pārveidots transportlīdzekļa tips, kas apstiprināts saskaņā ar šo direktīvu, piemēro Direktīvas 70/156/EEK 5. panta noteikumus.

▼M8

7. RAŽOJUMU ATBILSTĪBA.

▼M9

7.1. Lai nodrošinātu ražojumu atbilstību, veic pasākumus saskaņā ar Direktīvas 70/156/EEK 10. pantā noteiktajām prasībām.

7.2. Īpaši noteikumi

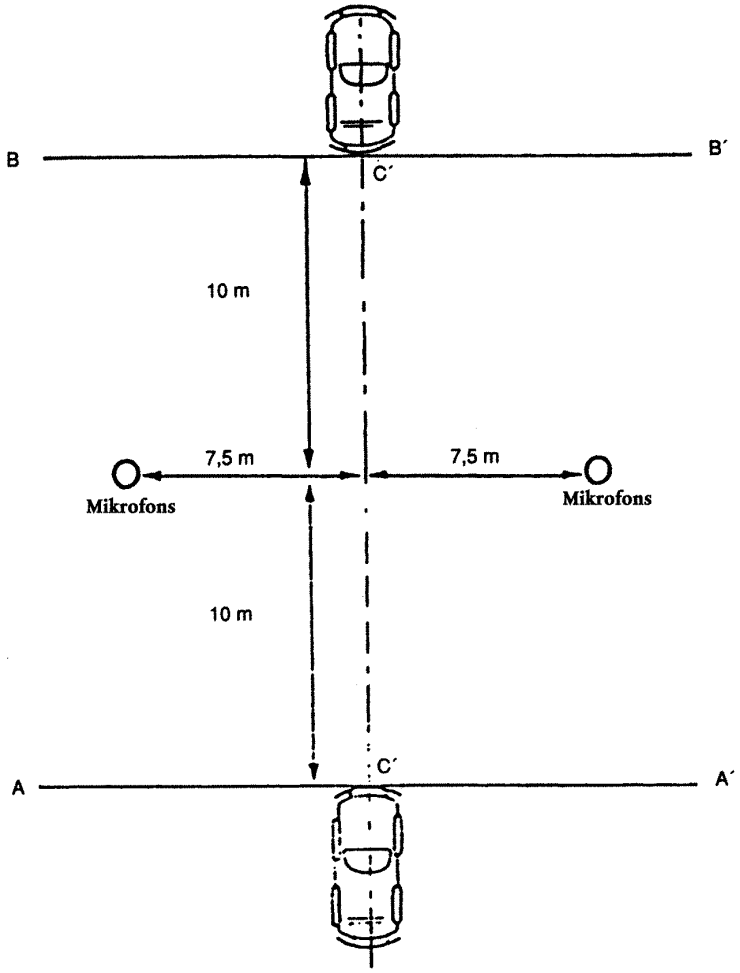
7.2.1. Testi, kas minēti Direktīvas 70/156/EEK X pielikuma 2.3.5. punktā, ir šīs direktīvas III pielikumā I daļā noteiktie testi.

7.2.2. To apskašu biežums, kas minētas Direktīvas 70/156/EEK X pielikuma 2.4. punktā, parasti ir reizi divos gados.

▼M8

1. attēls

Mikrofona stāvokļi mērījumiem attiecībā uz braucošu transportlīdzekli

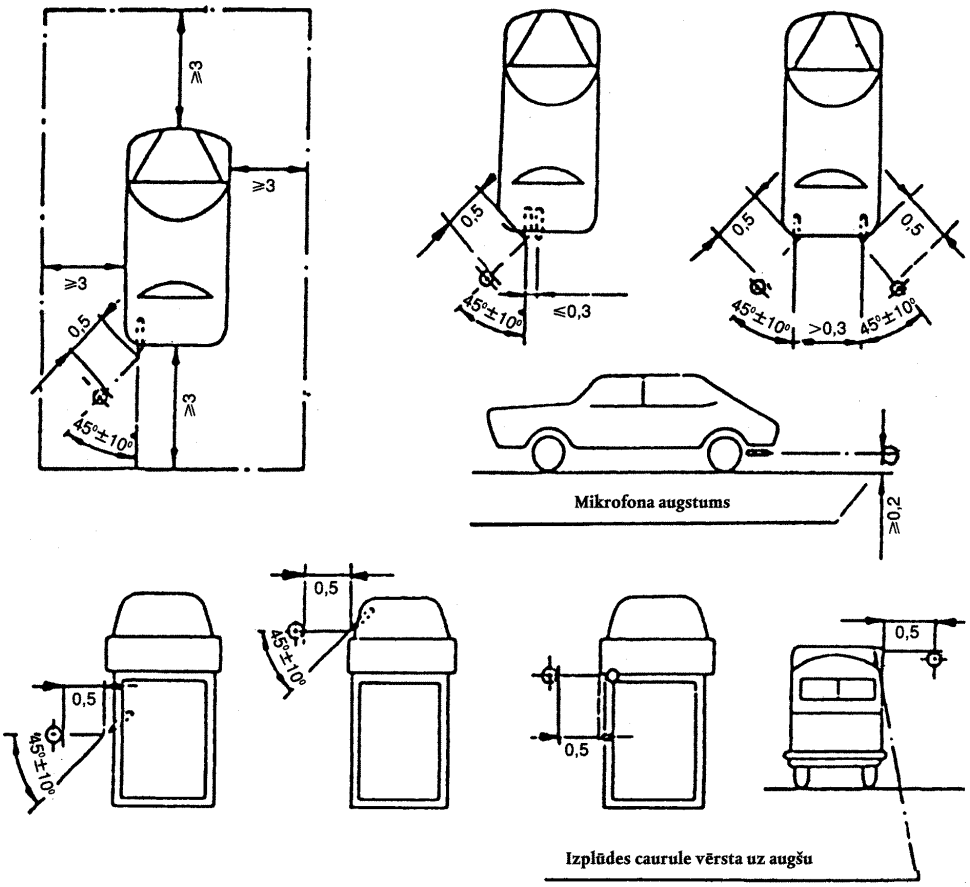

▼M8

2. attēls

Testēšanas vieta un mikrofona stāvokļi mērījumiem attiecībā uz stāvošu transportlīdzekli

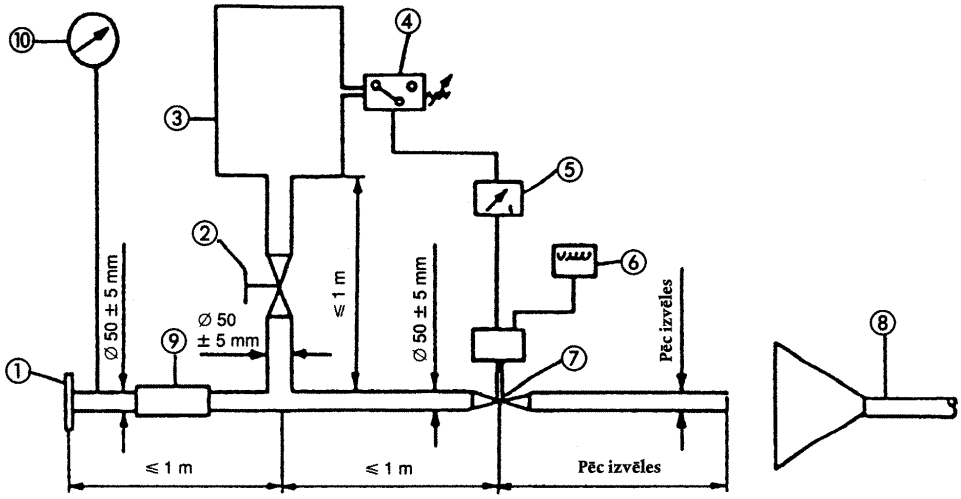
Visi attālumi norādīti metros.

▼M8

3. attēls

Testēšanas aparāts kondicionēšanai ar pulsāciju

① Ieplūdes uzmava savienošanai ar testa izplūdes sistēmas aizmugures daļu.

② Ar roku darbināms regulēšanas vārsts.

③ Kompensējošs rezervuārs ar 35 līdz 40 litru ietilpību.

④ Spiediena slēdzis ar darbības diapazonu 0,05 līdz 2,5 bar.

⑤ Laika aiztures slēdzis.

⑥ Impulsu skaitītājs.

⑦ Ātrdarbības vārsts, piemēram, izplūdes bremžu vārsts, 60 mm diametrā, ko darbina pneimatiskais cilindrs ar izejas jaudu 120 N ar 4 bar. Reakcijas laiks gan atveroties, gan aizveroties nedrīkst pārsniegt 0,5 sekundes.

⑧ Izplūdes gāzes izsūknēšana.

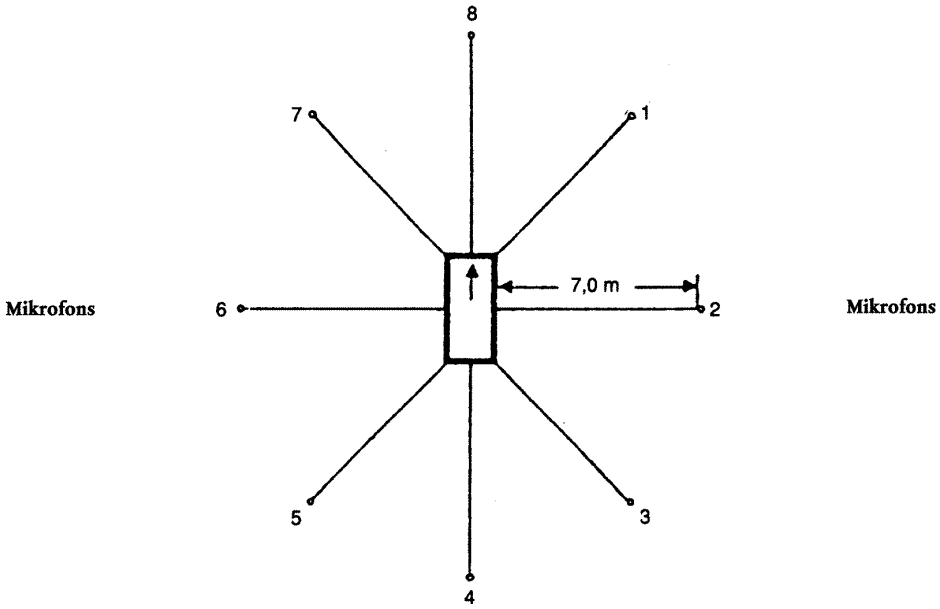
⑨ Lokana caurule.

⑩ Manometrs.

▼M8

4. attēls

Mikrofona stāvokļi saspiesta gaisa trokšņa mērījumiem

Mērījumu veic stāvošam transportlīdzeklim, saskaņā ar 4. attēlu, izmantojot divus mikrofona stāvokļus 7 m attālumā no transportlīdzekļa kontūras un 1,5 m virs zemes.

▼M9

1. papildinājums

Informācijas dokuments Nr.... saskaņā ar I pielikumu Padomes Direktīvai 70/156/EEK (*)par EK tipa apstiprinājumu transportlīdzeklim attiecībā uz tā pieļaujamo trokšņu līmeni un izplūdes sistēmu (Direktīva 70/157/EEK, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu.../.../EK)

Turpmāk norādītās ziņas, ja vajadzīgs, iesniedz trīs eksemplāros kopā ar satura rādītāju. Visi rasējumi jāiesniedz atbilstošā mērogā un pietiekami detalizēti A4 formātā vai šī formāta mapē. Ja ir fotoattēli, tiem jābūt pietiekami detalizētiem.

Ja sistēmām, detaļām vai atsevišķām tehniskām vienībām ir elektroniska vadības ierīce, tad jāsniedz informācija par tās darbību.

0. **Vispārīgi noteikumi**

0.1. Marka (ražotāja tirdzniecības nosaukums):

0.2. Tips un vispārīgs(-i) komercapraksts(-i):

0.3. Tipa identifikācijas līdzekļi, ja marķējums atrodas uz transportlīdzekļa (b):

0.3.1. Minētā marķējuma atrašanās vieta:

0.4. Transportlīdzekļa kategorija (c):

0.5. Ražotāja nosaukums vai vārds un adrese:

0.8. Montāžas rūpnīcas(-u) adrese(-s):

(*) Informācijas dokumentā izmantoto punktu numuri un zemsvītras piezīmes atbilst Direktīvas 70/156/EEK I pielikumā norādītajiem punktiem un zemsvītras piezīmēm.

Punkti, kas neattiecas uz šo direktīvu, ir izlaisti

▼M9

1.	**Transportlīdzekļa vispārējās uzbūves īpatnības**
1.1.	Transportlīdzekļa parauga fotoattēli un/vai rasējumi:
1.3.3.	Dzenošās asis (skaits, novietojums, savienojums):
1.6.	Motora novietojums un izkārtojums:
2.	**Masa un gabarīti** (e) (kg un mm) (attiecīgā gadījumā atsaucas uz rasējumu)
2.4.	Transportlīdzekļa gabarītu diapazons (kopumā)
2.4.1.	Šasijai bez virsbūves
2.4.1.1.	Garums (j):
2.4.1.2.	Platums (k):
2.4.2.	Šasijai ar virsbūvi
2.4.2.1.	Garums (j):
2.4.2.2.	Platums (k):
2.6.	Transportlīdzekļa masa ar virsbūvi darba kārtībā vai šasijas masa ar kabīni, ja ražotājs to neaprīko ar virsbūvi, (ar standarta aprīkojumu, ieskaitot dzesēšanas šķidrumu, eļļas, degvielu, instrumentus, rezerves riteni un vadītāju) (o) (maksimālā un minimālā):
3.	**Motors** (q)
3.1.	Ražotājs:
3.1.1.	Ražotāja motora kods: (marķējums uz motora vai citi identifikācijas līdzekļi)
3.2.	Iekšdedzes motors
3.2.1.1.	Darba princips: dzirksteļaizdedze/kompresijaizdedze, četrtaktu/divtaktu [1]
3.2.1.2.	Cilindru skaits un izkārtojums:
3.2.1.2.3.	Aizdedzes secība:
3.2.1.3.	Motora darba tilpums (s): ..... cm^3
3.2.1.8.	Maksimālā motora jauda (t): ..... kW ar ..... min-1 (ražotāja uzrādītā vērtība)
3.2.4.	Degvielas padeve
3.2.4.1.	Ar karburatoru(-iem): jā/nē [1]
3.2.4.1.2.	Tips(-i):
3.2.4.1.3.	Skaits:
3.2.4.2.	Ar degvielas iesmidzināšanu (tikai kompresijaizdedze): jā/nē [1]
3.2.4.2.2.	Darba princips: tiešā iesmidzināšana/priekškamera/virpuļkamera [1]
3.2.4.2.4.	Regulators
3.2.4.2.4.1.	Tips:
3.2.4.2.4.2.1.	Atcirtes punkts, ja slodze ir: ..... min -1
3.2.4.3.	Ar degvielas iesmidzināšanu (tikai dzirksteļaizdedze): jā/nē [1]
3.2.4.3.1.	Darba princips: Ieplūdes kolektors (vienpunkta/daudzpunktu/tiešā iesmidzināšana/cita (norādīt) [1]

[1] Lieko svītrot.

▼M9

3.2.8. Ieplūdes sistēma

3.2.8.4.2. Gaisa filtrs, rasējumi: ....., vai

3.2.8.4.2.1. Marka(-as):

3.2.8.4.2.2. Tips(-i):

3.2.8.4.3. Ieplūdes klusinātājs, rasējumi: ..... vai

3.2.8.4.3.1. Marka(-as):

3.2.8.4.3.2. Tips(-i):

3.2.9. Izplūdes sistēma

3.2.9.2. Izplūdes sistēmas apraksts un/vai rasējumi:

3.2.9.4. Izplūdes klusinātājs(-i):

Priekšas, vidus, aizmugures klusinātājam: uzbūve, tips, marķējums; āra troksnim, jā tāds ir: samazināšanas pasākumi motora nodalījumā un uz motora:

3.2.9.5. Izplūdes caurules atrašanās vieta:

3.2.9.6. Izplūdes klusinātājs, kas satur šķiedrainus materiālus:

3.2.12.2.1. Katalītiskais neitralizators: jā/nē [1]

3.2.12.2.1.1. Katalītisko neitralizatoru un elementu skaits:

3.3. Elektriskais motors

3.3.1. Tips (tinumu, ierosas):

3.3.1.1. Maksimālā izejas jauda stundā: ..... kW

3.3.1.2. Darbības spriegums: V

3.4. Citi motori vai to kombinācijas (dati par šādu motoru daļām):

4. **Transmisija (v)**

4.2. Tips (mehāniskā, hidrauliskā, elektriskā u.c.):

4.6. Pārnesumu skaitļi:

Pārnesums	Iekšējās pārnesumkārbas pārnesumi (motora apgriezienu attiecība pret pārnesumkārbas dzenamās vārpstas apgriezieniem)	Beigu piedziņas pārnesums(-i) (pārnesumkārbas dzenamās vārpstas apgriezienu attiecība pret piedziņas riteņu apgriezieniem)	Kopējais pārnesumu skaitlis
Maksimums *CVT* (*)			
1			
2			
3			
…			
Minimums *CVT* (*)			
Atpakaļgaita			

(*) Pastāvīgi regulējama transmisija.

[1] Lieko svītrot.

▼M9

4.7.	Maksimālais transportlīdzekļa ātrums (un pārnesums, ar kuru to var sasniegt) (km/h) (w):
6.	**Balstiekārta**
6.6.	Riepas un riteņi
6.6.2.	Rites virsmas lielākais un mazākais rādiuss
6.6.2.1.	1. ass:
6.6.2.2.	2. ass:
6.6.2.3.	3. ass:
6.6.2.4.	4. ass:
	utt.
9.	**Virsbūve** (neattiecas uz M_1 kategorijas transportlīdzekļiem)
9.1.	Virsbūves tips:
9.2.	Izmantotie materiāli un izgatavošanas paņēmiens:
12.	**Dažādi**
12.5.	Dati par visām ierīcēm bez motora, kas paredzētas trokšņa samazināšanai (ja uz tām neattiecas citi punkti):

Papildu informācija attiecībā uz visurgājējiem

1.3.	Asu un riteņu skaits:
2.4.1.	Šasijai bez virsbūves
2.4.1.4.1.	Priekšējās pārkares leņķis (na): ..... grādi
2.4.1.5.1.	Pakaļējās pārkares leņķis (nb): ..... grādi
2.4.1.6.	Klīrenss (kā noteikts Direktīvas 70/156/EEK II pielikuma A daļas 4.5. punktā)
2.4.1.6.1.	Starp asīm:
2.4.1.6.2.	Zem priekšējās(-ām) ass(-īm):
2.4.1.6.3.	Zem aizmugurējās(-ām) ass(-īm):
2.4.1.7.	Uzbrauktuves leņķis (nc): ..... grādi
2.4.2.	Šasijai ar virsbūvi
2.4.2.4.1.	Priekšējās pārkares leņķis (na): ..... grādi
2.4.2.5.1.	Pakaļējās pārkares leņķis (nb): ..... grādi
2.4.2.6.	Klīrenss (kā noteikts Direktīvas 70/156/EEK II pielikuma A daļas 4.5. punktā)
2.4.2.6.1.	Starp asīm:
2.4.2.6.2.	Zem priekšējās(-ām) ass(-īm):
2.4.2.6.3.	Zem aizmugurējās(-ām) ass(-īm):
2.4.2.7.	Uzbrauktuves leņķis (nc): ..... grādi
2.15.	Spēja uzsākt kustību pret kalnu (transportlīdzeklis viens pats): ..... procenti
4.9.	Diferenciāļa bloķētājmehānisms: jā/nē/pēc izvēles [1]

Datums, mape

[1] Lieko svītrot.

▼M9

2. papildinājums

PARAUGS

EK TIPA APSTIPRINĀJUMA SERTIFIKĀTS

(Maksimālais izmērs: A4 (210 × 297 mm))

Administratīvās iestādes zīmogs

Paziņojums par

— tipa apstiprinājumu ([1]),

— tipa apstiprinājuma attiecinājumu uz citu tipu ([1]),

— tipa apstiprinājuma atteikšanu ([1]),

— tipa apstiprinājuma anulēšanu ([1])

transportlīdzekļa/detaļas/atsevišķas tehniskas vienības ([1]) tipam attiecībā uz Direktīvu…/…/EEK, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu…/…/EK.

Tipa apstiprinājuma numurs:

Pamatojums attiecinājumam uz citu tipu:

I IEDAĻA

0.1. Marka (ražotāja tirdzniecības nosaukums):

0.2. Tips un vispārīgs(-i) komercapraksts(-i):

0.3. Tipa identifikācijas līdzekļi, ja marķējums atrodas uz transportlīdzekļa/detaļas/atsevišķas tehniskas vienības ([1]) ([2]):

0.3.1. Minētā marķējuma atrašanās vieta:

0.4. Transportlīdzekļa kategorija ([3]):

0.5. Ražotāja nosaukums vai vārds un adrese:

0.7. EK tipa apstiprinājuma marķējuma stiprinājuma vieta un veids attiecībā uz detaļām un atsevišķām tehniskām vienībām:

0.8. Montāžas rūpnīcas(-u) adrese(-s):

II IEDAĻA

1. Papildu informācija (ja vajadzīgs): skatīt papildpielikumu

2. Tehniskais dienests, kas atbild par testu veikšanu:

3. Testa ziņojuma noformēšanas diena:

4. Testa ziņojuma numurs:

5. Piezīmes (ja tādas ir): skatīt papildpielikumu

6. Vieta:

7. Datums:

8. Paraksts:

9. Pievienots apstiprinātājai iestādei iesniegtās informācijas paketes rādītājs, ko var saņemt pēc pieprasījuma.

Papildpielikums EK tipa apstiprinājuma sertifikātam Nr.…

par transportlīdzekļa tipa apstiprinājumu, ņemot vērā Direktīvu 70/157/EEK, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu…

1. Papildu informācija:

1.1. Ja nepieciešams, I pielikuma 5.2.2.4.3.3.1.2. punktā ietverto transportlīdzekļu saraksts:

1.2. Motors:

1.2.1. Ražotājs:

1.2.2. Tips:

1.2.3. Modelis:

1.2.4. Nominālā maksimālā jauda …… kW ar …… apgr./min - 1

([1]) Lieko svītrot.

([2]) Ja tipa identifikācijas līdzekļi ir ar rakstu zīmēm, kam nav būtiskas nozīmes transportlīdzekļa, detaļu vai atsevišķu tehnisku vienību tipu aprakstos, kuri iekļauti šajā tipa apstiprinājuma apliecībā, tad šādas rakstu zīmes dokumentā attēlo ar simbolu: "?" (piemēram, ABC??123??).

([3]) Kā noteikts Direktīvas 70/156/EEK II pielikuma A daļā.

▼M9

1.3. Transmisija: neautomātiskā pārnesumkārba/automātiskā pārnesumkārba [1]

1.3.1. Pārnesumu skaits:

1.4. Aprīkojums:

1.4.1. Izplūdes klusinātājs:

1.4.1.1. Ražotājs:

1.4.1.2. Modelis:

1.4.1.3. Tips: ..... atbilst rasējumam Nr.: .....

1.4.2. Ieplūdes klusinātājs:

1.4.2.1. Ražotājs:

1.4.2.2. Modelis:

1.4.2.3. Tips: ..... atbilst rasējumam Nr.: .....

1.5. Riepu izmērs:

1.5.1. Tipa apstiprinājuma testos izmantoto riepu tipa apraksts:

1.6. Mērījumi:

1.6.1. Braucoša transportlīdzekļa trokšņu līmenis:

Mērījumu rezultāti			
	Kreisā puse dB (A) [2]	Labā puse dB (A) [2]	Ātrumu pārslēga sviras stāvoklis
pirmais mērījums			
otrais mērījums			
trešais mērījums			
ceturtais mērījums			
Testa rezultāts:	dB (A)/E [3]		

1.6.2. Stāvoša transportlīdzekļa trokšņu līmenis:

	dB (A)	Motora apgriezienu skaits
pirmais mērījums		
otrais mērījums		
trešais mērījums		
Testa rezultāts	dB (A)/E [3]	

1.6.3. Saspiesta gaisa trokšņu līmenis:

Mērījumu rezultāti		
	Kreisā puse dB(A) [2]	Labā puse dB (A) [2]
pirmais mērījums		
otrais mērījums		
trešais mērījums		
ceturtais mērījums		
Testa rezultāts	dB (A)	

5. Piezīmes:

[1] Lieko svītrot.
[2] Mērījumu vērtības dotas, atņemot 1 dB (A) saskaņā ar I pielikuma 5.2.2.5.1. punkta noteikumiem
[3] "E" norāda, ka attiecīgie mērījumi veikti saskaņā ar šo direktīvu.

▼M8

II PIELIKUMS

IZPLŪDES SISTĒMU KĀ ATSEVIŠĶU TEHNISKU VIENĪBU EEK TIPA APSTIPRINĀJUMS (REZERVES IZPLŪDES SISTĒMAS)

0. DARBĪBAS JOMA

Šis pielikums attiecas uz tipa apstiprinājumu attiecībā uz izplūdes sistēmām vai to detaļām kā atsevišķām tehniskām vienībām Direktīvas 70/156/EEK ►M9 2. pants ◄ nozīmē, lai ar tām kā rezerves detaļām aprīkotu vienu vai vairākus attiecīgo M_1 un N_1 kategoriju mehānisko transportlīdzekļu tipus.

1. DEFINĪCIJAS

1.1. Rezerves izplūdes sistēmas vai to detaļas ir jebkura I pielikuma 1.2.1. iedaļā definēta izplūdes sistēmas daļa, kas paredzēta, lai aizstātu transportlīdzekļa daļu, kuras tips saskaņā ar I pielikumu ir apstiprināts līdz ar transportlīdzekļa EEK tipa apstiprinājumu.

2. PIETEIKUMS EEK TIPA APSTIPRINĀJUMAM

▼M9

2.1. Ievērojot Direktīvas 70/156/EEK 3. panta 4. punktu pieteikums EK tipa apstiprinājumam attiecībā uz rezerves izplūdes sistēmu vai tās detaļu kā atsevišķu tehnisku vienību jāiesniedz transportlīdzekļa ražotājam vai attiecīgās atsevišķās tehniskās vienības ražotājam.

2.2. Informācijas dokumenta paraugs ir sniegts 1. papildinājumā.

_____

▼M8

2.3. Pēc attiecīgā tehniskā dienesta pieprasījuma, pretendentam jāiesniedz:

2.3.1. — divi sistēmas paraugi attiecībā uz kuriem veikts EEK tipa apstiprinājums,

2.3.2 izplūdes sistēmas tips, ar kuru transportlīdzeklis sākotnēji bija aprīkots, kad tam piešķīra EEK tipa apstiprinājumu,

▼M10

2.3.3. — tā transportlīdzekļa tipa prototipu, kas atbilst III pielikuma I daļas 4.1 punkta prasībām un kam jāuzstāda sistēma,

▼M8

2.3.4. — atsevišķs motors, kas atbilst aprakstītā transportlīdzekļa tipam.

▼M9

_____

▼M8

►M9 2.4. ◄ **Marķējumi**

►M9 2.4.1. ◄ Rezerves izplūdes sistēmai vai tās detaļām, izņemot stiprinājumus un caurules, jābūt ar:

►M9 2.4.1.1. ◄ — rezerves sistēmas un tās detaļu ražotāja preču zīmi vai tirdzniecības nosaukumu,

►M9 2.4.1.2. ◄ — ražotāja preču aprakstu.

▼M9

_____

▼M8

►M9 2.4.2. ◄ Šiem marķējumiem jābūt skaidri salasāmiem un neizdzēšamiem pat pēc sistēmas uzstādīšanas transportlīdzeklī.

▼M9

3. EEK TIPA APSTIPRINĀJUMA PIEŠĶIRŠANA

3.1. Ja attiecīgās prasības ir izpildītas, piešķir EK tipa apstiprinājumu saskaņā ar Direktīvas 70/156/EEK 4. panta 3. punktu un — vajadzības gadījumā — 4. panta 4. punktu.

3.2. EK tipa apstiprinājuma sertifikāta paraugs ir sniegts 2. papildinājumā.

3.3. Saskaņā ar Direktīvas 70/156/EEK VII pielikumu tipa apstiprinājuma numurs jāpiešķir katram rezerves izplūdes sistēmas un tās detaļas tipam, kas apstiprināts kā atsevišķa tehniska vienība; tipa apstiprinājuma numura 3. iedaļa norāda direktīvas numuru, ar kuru izdarīti grozījumi un kuru piemēroja transportlīdzekļa tipa apstiprinājuma laikā. Tā pati dalībvalsts nepiešķir to pašu numuru citam rezerves izplūdes sistēmas vai tās detaļas tipam.

4. EK TIPA APSTIPRINĀJUMA ZĪME

4.1. Katrai rezerves izplūdes sistēmai vai tās detaļai, izņemot stiprinājumus un caurules, kas atbilst saskaņā ar šo direktīvu apstiprinātam tipam, jābūt ar EK tipa apstiprinājuma zīmi.

4.2. EK tipa apstiprinājuma zīme ir taisnstūrveida, kas ietver mazo burtu "e", kam seko tās dalībvalsts pazīšanas rakstzīme(-es), kura ir piešķīrusi apstiprinājumu:

Vācijai - 1,

Francijai - 2,

Itālijai - 3,

Nīderlandei – 4,

Zviedrijai - 5,

Beļģijai - 6,

▼A4

Ungārijai - 7,

Čehijas Republikai - 8,

▼M9

Spānijai - 9,

Apvienotajai Karalistei - 11,

Austrijai - 12,

Luksemburgai - 13,

Somijai - 17,

Dānijai - 18,

▼M11

Rumānijai - 19,

▼A4

Polijai - 20,

▼M9

Portugālei - 21,

Grieķijai - 23,

▼A4

Slovēnijai - 26,

Slovākijai - 27,

Igaunijai - 29,

Latvijai - 32,

▼M11

Bulgārijai - 34,

▼A4

Lietuvai - 36,

▼M9

Kiprai - CY,

Īrijai - IRL,

▼A4

Maltai - MT.

▼M9

Netālu no taisnstūrveida zīmes jābūt arī "pamata apstiprinājuma numuram", kas ir tipa apstiprinājuma numurs 4. punktā, un kas ir minēts Direktīvas 70/156/EEK VII pielikumā, pirms kura atrodas divi skaitļi, kuri norāda kārtas numuru, kāds piešķirts jaunākajam būtiskajam Direktīvas 70/157/EEK tehniskajam grozījumam dienā, kad piešķīra EK tipa apstiprinājumu. Direktīvai 70/157/EEK kārtas numurs ir 00; Direktīvai 77/212/EEK kārtas numurs ir 01; Direktīvai 84/424/EEK kārtas numurs ir 02; Direktīvai 92/97/EEK kārtas numurs ir 03.

4.3. Zīmei jābūt skaidri salasāmai un neizdzēšamai pat pēc rezerves izplūdes sistēmas vai tās detaļas uzstādīšanas transportlīdzeklī.

4.4. EK tipa apstiprinājuma zīmes paraugs ir parādīts 3. papildinājumā.

▼M8

5. SPECIFIKĀCIJAS

5.1. **Vispārīgas specifikācijas**

5.1.1. Rezerves izplūdes sistēmām vai to detaļām jābūt konstruētām, būvētām un uzstādāmām tā, lai tās nodrošinātu transportlīdzekļa atbilstību šīs direktīvas prasībām normālos lietošanas apstākļos un neatkarīgi no vibrācijām, kam tas var būt pakļauts.

5.1.2. Izplūdes sistēmai vai tās detaļām jābūt konstruētām, būvētām un uzstādāmām tā, lai panāktu pienācīgu izturību pret koroziju, kam tā/tās ir pakļautas, ņemot vērā transportlīdzekļa lietošanas apstākļus.

▼M10

5.1.3. Transportlīdzeklim izplūdes sistēmu uzstāda akurāti. Jo īpaši jāpārbauda, lai pēc uzstādīšanas no sakomplektētas izplūdes sistēmas nerastos acīmredzamas noplūdes.

▼M8

5.2. **Specifikācijas, kas attiecas uz trokšņu līmeņiem**

5.2.1. Rezerves izplūdes sistēmas vai to detaļu akustisko efektivitāti jāpārbauda, izmantojot metodes, kas aprakstītas I pielikuma 5.2.2.4. iedaļā un 5.2.3.4. iedaļā ►M9 [1] ◄.

Kad rezerves izplūdes sistēma vai tās detaļas ir uzstādītas šā pielikuma 2.3.3. iedaļā minētājam transportlīdzeklim, trokšņu līmeņiem, kas reģistrēti izmantojot divas minētās metodes (stāvošiem un braucošiem transportlīdzekļiem), ir jāatbilst vienam no šādiem nosacījumiem:

5.2.1.1. tie nedrīkst pārsniegt vērtības, kas reģistrētas, kad šim transportlīdzekļa tipam piešķīra EEK tipa apstiprinājumu;

5.2.1.2. tie nedrīkst pārsniegt trokšņu līmeņa vērtības, kas reģistrētas 2.3.3. iedaļā minētājam transportlīdzeklim, kas aprīkots ar tā paša tipa izplūdes sistēmu kā EEK tipa apstiprinājuma piešķiršanas brīdī.

5.3. **Transportlīdzekļa motora efektīvās jaudas mērījumi**

5.3.1. Rezerves izplūdes sistēmai un tās detaļām jānodrošina, lai transportlīdzekļa rādītāji ir pielīdzināmi tiem, kas panākti ar sākotnējā aprīkojuma izplūdes sistēmu un tās detaļām.

5.3.2. Rezerves izplūdes sistēma vai, atkarībā no ražotāja izvēles, šīs sistēmas detaļas, ir jāpielīdzina sākotnējā aprīkojuma

[1] Kā noteikts šīs direktīvas redakcijā, kas bija piemērojama transportlīdzekļa tipa apstiprinājumam.

▼M8

izplūdes sistēmai vai tās detaļām, kas arī ir jaunas, pēc kārtas uzstādītas 2.3.3. iedaļā minētajam transportlīdzeklim.

5.3.3. Par testa metodi jāizvēlas spiediena krituma mērījums, ievērojot 5.3.4.1. vai 5.3.4.2. iedaļas nosacījumus. Mērījuma rezultāts, kas iegūts ar rezerves izplūdes sistēmu, nedrīkst pārsniegt mērījuma rezultātu ar sākotnējā aprīkojuma sistēmu vairāk par 25 & ;%, ievērojot šādus nosacījumus.

5.3.4. *Testa metode*

5.3.4.1. Motora testa metode

Mērījums jāveic 2.3.4. iedaļā minētajam motoram, kas savienots ar dinamometru.

Ar pilnībā atvērtu droseļvārstu stends jānoregulē tā, lai iegūtu motora apgriezienu skaitu (S), kas atbilst motora nominālajai maksimālajai jaudai.

Lai izmērītu pretspiedienu, spiediena krāns jānovieto pa gabalu no izplūdes kolektora, kā norādīts 1., 2. un 3. attēlā.

5.3.4.2. Transportlīdzekļa testa metode

Mērījumi jāizdara 2.3.3. iedaļā minētajam transportlīdzeklim.

Tests jāveic:

— vai nu uz ceļa,

vai

— uz dinamometra rituļceļa.

Ar pilnībā atvērtu droseļvārstu motors jānoslogo tā, lai iegūtu motora apgriezienu skaitu (S), kas atbilst motora nominālajai maksimālajai jaudai.

Lai izmērītu pretspiedienu, spiediena krāns jānovieto pa gabalu no izplūdes kolektora, kā norādīts 1., 2. un 3. attēlā.

5.4. **Papildu noteikumi attiecībā uz izplūdes sistēmām vai to detaļām, kas pildītas ar šķiedrainiem materiāliem**

Šķiedrainus materiālus nevar izmantot rezerves izplūdes sistēmu vai to detaļu ražošanā, ja konstruēšanas vai ražošanas posmā neveic atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu tāda līmeņa efektivitātes sasniegšanu, kas atbilst I pielikuma 5.2.2.1. iedaļā noteiktajām robežām.

Šādu trokšņa slāpēšanas sistēmu uzskata par efektīvu uz ceļa, ja izplūdes gāzes nesaskaras ar šķiedrainiem materiāliem vai ja pēc šķiedrainu materiālu izņemšanas trokšņu līmeņi atbilst 5.2.1. iedaļā noteiktajām prasībām, kad izplūdes sistēmu testē transportlīdzeklī saskaņā ar I pielikuma 5.2.2. un 5.2.3. iedaļā aprakstītajām metodēm.

Ja šis nosacījums nav ievērots, visa izplūdes sistēma jāpakļauj kondicionēšanai. Tas jādara, izmantojot vienu no I pielikuma 5.3.1.1., 5.3.1.2. un 5.3.1.3. iedaļā aprakstītajām metodēm.

Pēc kondicionēšanas, trokšņu līmenis jāpārbauda, kā noteikts šā pielikuma 5.2.1. iedaļā.

Ja izmanto 5.2.1.2. iedaļā aprakstīto procedūru, EEK tipa apstiprinājuma pretendents var prasīt sākotnējā aprīkojuma izplūdes sistēmas kondicionēšanu vai iesniegt tādu, kas ir iztukšota.

▼M9

6. TIPA PĀRVEIDOJUMI UN APSTIPRINĀJUMA GROZĪJUMI

6.1. Ja tiek pārveidots transportlīdzekļa tips, kas apstiprināts saskaņā ar šo direktīvu, piemēro Direktīvas 70/156/EEK 5. panta noteikumus.

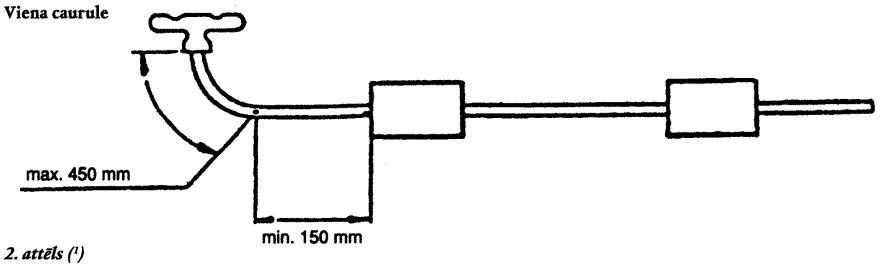
▼M9

7.	RAŽOJUMU ATBILSTĪBA
7.1.	Lai nodrošinātu ražojumu atbilstību, veic pasākumus saskaņā ar Direktīvas 70/156/EEK 10. pantā noteiktajām prasībām.
7.2.	Īpaši noteikumi:
7.2.1.	Testi, kas minētas Direktīvas 70/156/EEK X pielikuma 2.3.5. punktā, ir šīs direktīvas III pielikuma II daļā noteiktie testi.
7.2.2.	To apskašu biežums, kas minētas Direktīvas 70/156/EEK X pielikuma 2.4. punktā, parasti ir reizi divos gados.

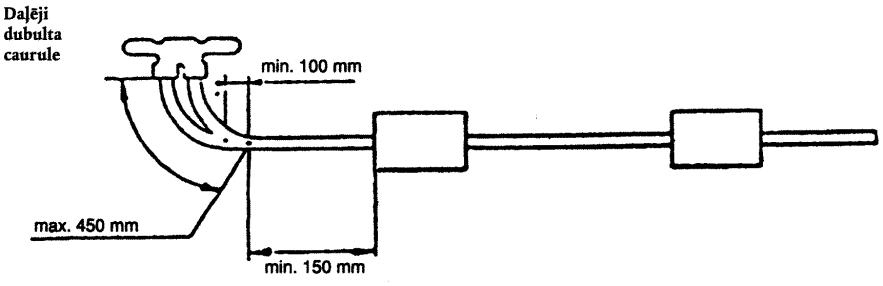
▼M8

Pretspiediens – mērīšanas punkti

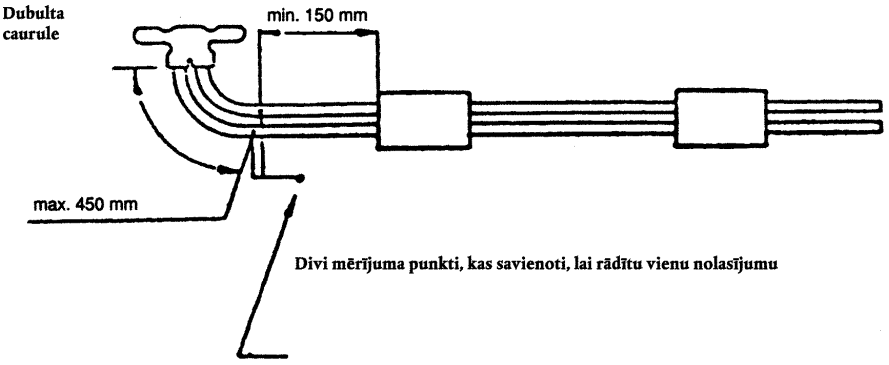
1. attēls

2. attēls (1)

3. attēls

(1) Ja tas nav iespējams, izmantot 3. attēlu

▼M9

1. papildinājums

Informācijas dokuments Nr.... par mehānisko transportlīdzekļu izplūdes sistēmas kā atsevišķas tehniskas vienības tipa apstiprinājumu (Direktīva 70/157/EEK, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu.../.../EK)

Turpmāk norādītās ziņas, ja tās ir vajadzīgas, iesniedz trīs eksemplāros kopā ar satura rādītāju. Visi rasējumi jāiesniedz atbilstošā mērogā un pietiekami detalizēti A4 formātā vai šī formāta mapē. Ja ir fotoattēli, tiem jābūt pietiekami detalizētiem.

Ja sistēmām, detaļām vai atsevišķām tehniskām vienībām ir elektroniska vadības ierīce, tad jāsniedz informācija par tās darbību.

0. **Vispārīgi noteikumi**

0.1. Marka (ražotāja tirdzniecības nosaukums):

0.2. Tips un vispārīgs(-i) komercapraksts(-i):

0.5. Ražotāja nosaukums vai vārds un adrese:

0.7. Attiecībā uz detaļām vai atsevišķām tehniskām vienībām, EK tipa apstiprinājuma zīmes stiprinājuma vieta un veids:

0.8. Montāžas rūpnīcas(-u) adrese(-s):

1. **Tā transportlīdzekļa apraksts, kam ierīce paredzēta** (ja ar ierīci paredzēts aprīkot vairāk nekā vienu transportlīdzekļa tipu, šajā punktā prasīto informāciju sniedz attiecībā uz katru attiecīgo tipu)

1.1. Marka (ražotāja tirdzniecības nosaukums):

1.2. Tips un vispārīgs(-i) komercapraksts(-i):

1.3. Tipa identifikācijas līdzekļi, ja marķējums atrodas uz transportlīdzekļa:

1.4. Transportlīdzekļa kategorija:

1.5. EK tipa apstiprinājuma numurs attiecībā uz trokšņu līmeni:

1.6. Visa informācija, kas minēta tipa apstiprinājuma sertifikāta 1.1. līdz 1.5. punktā attiecībā uz transportlīdzekli (šīs direktīvas I pielikuma 2. papildinājums):

2. **Ierīces apraksts**

2.1. Rezerves izplūdes sistēmas apraksts, kas norāda katras sistēmas detaļas relatīvo stāvokli, kopā ar uzstādīšanas pamācību:

2.2. Sīki izstrādāts katras detaļas rasējums, lai tās varētu viegli atrast un atpazīt, un norāde uz izmantotajiem materiāliem. Šajos rasējumos jānorāda vieta EEK tipa apstiprinājuma zīmei, kuras piestiprināšana ir obligāta:

Datums, mape

▼M9

2. papildinājums

PARAUGS

EK TIPA APSTIPRINĀJUMA SERTIFIKĀTS

(Maksimālais izmērs: A4 (210 × 297 mm))

Administratīvās iestādes zīmogs

Paziņojums par

— tipa apstiprinājumu ([1]),

— tipa apstiprinājuma attiecinājumu uz citu tipu ([1]),

— tipa apstiprinājuma atteikšanu ([1]),

— tipa apstiprinājuma anulēšanu ([1])

transportlīdzekļa/detaļas/atsevišķas tehniskas vienības ([1]) tipam attiecībā uz Direktīvu…/…/EEK, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu…/…/EK.

Tipa apstiprinājuma numurs:

Pamatojums attiecinājumam uz citu tipu:

I IEDAĻA

0.1. Marka (ražotāja tirdzniecības nosaukums):

0.2. Tips un vispārīgs(-i) komercapraksts(-i):

0.3. Tipa identifikācijas līdzekļi, ja marķējums atrodas uz transportlīdzekļa/detaļas/atsevišķas tehniskas vienības ([1]) ([2]):

0.3.1. Minētā marķējuma atrašanās vieta:

0.4. Transportlīdzekļa kategorija ([3])

0.5. Ražotāja nosaukums vai vārds un adrese:

0.7. EK tipa apstiprinājuma zīmes stiprinājuma vieta un veids attiecībā uz detaļām un atsevišķām tehniskām vienībām:

0.8. Montāžas rūpnīcas(-u) adrese(-es):

II IEDAĻA

1. Papildu informācija (ja vajadzīgs): skatīt papildpielikumu

2. Tehniskais dienests, kas atbild par testu veikšanu:

3. Testa ziņojuma noformēšanas diena:

4. Testa ziņojuma numurs:

5. Piezīmes (ja ir): skatīt papildpielikumu

6. Vieta:

7. Datums:

8. Paraksts:

9. Pievienots apstiprinātājai iestādei iesniegtās informācijas paketes rādītājs, ko var saņemt pēc pieprasījuma.

Papildpielikums EK tipa apstiprinājuma sertifikātam Nr.…

par mehānisko transportlīdzekļu izplūdes sistēmas kā atsevišķas tehniskas vienības tipa apstiprinājumu, ņemot vērā Direktīvu 70/157/EEK, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu…

1. Papildu informācija

1.1. Atsevišķās tehniskās vienības sastāvdaļas:

([1]) Lieko svītrot.

([2]) Ja tipa identifikācijas līdzekļi ir ar rakstu zīmēm, kam nav būtiskas nozīmes transportlīdzekļa, detaļu vai atsevišķu tehnisku vienību tipu aprakstos, kuri iekļauti šajā tipa apstiprinājuma apliecībā, tad šādas rakstu zīmes dokumentā attēlo ar simbolu: "?" (piemēram, ABC??123??).

([3]) Kā noteikts Direktīvas 70/156/EEK II pielikuma A daļā.

▼M9

1.2. Preču zīme vai tirdzniecības nosaukums mehāniskā transportlīdzekļa tipam(-iem), kas aprīkojams ar klusinātāju ([1]):

1.3. Transportlīdzekļa tips(-i) un tā/to tipa apstiprinājuma numurs(-i):

1.4. Motors:

1.4.1. Tips (dzirksteļaizdedzes motors, dīzeļmotors):

1.4.2. Cikli: divtaktu, četrtaktu:

1.4.3. Kopējais darba tilpums:

1.4.4. Nominālā maksimālā jauda ..... kW ar ..... apgr./min -1

1.5. Pārnesumu skaits:

1.6. Izmantotie pārnesumu skaitļi:

1.7. Dzenošais tilta pārnesums(-i):

1.8. Trokšņu līmeņa vērtības:

— braucošs transportlīdzeklis: ..... dB(A), apgriezienu skaits stabilizēts pirms paātrinājuma ar ..... km/h;

— stāvošs transportlīdzeklis: ..... dB(A) ar min-1

1.9. Pretspiediena svārstības:

1.10. Jebkuri prasību ierobežojumi, kas attiecas uz izmantošanu un uzstādīšanu:

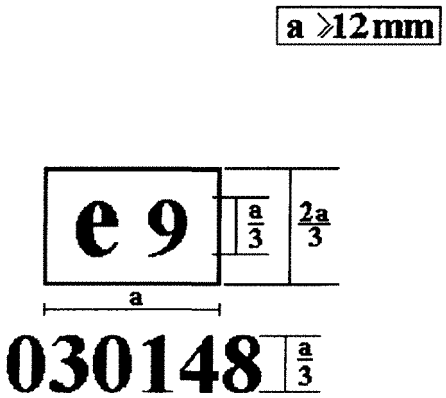
5. Piezīmes:

([1]) Ja norādīti vairāki tipi, jāaizpilda 1.3. līdz 1.10. iedaļa (ieskaitot) attiecībā uz katru tipu.

▼M9

3. papildinājums

EK TIPA APSTIPRINĀJUMA ZĪMES PARAUGS

Izplūdes sistēma vai tās detaļa ar minēto EK tipa apstiprinājuma zīmi ir ierīce, kas apstiprināta Spānijā (e 9), ievērojot Direktīvu 92/97/EEK (03), ar pamata apstiprinājuma numuru 0148.

Izmantotie skaitļi ir tikai paraugs.

▼M9

_____

▼M8

►M9 III ◄ PIELIKUMS

RAŽOJUMA ATBILSTĪBAS PĀRBAUDES

I. TRANSPORTLĪDZEKĻI

1. **Vispārīgi noteikumi**

Šīs prasības saskan ar ražojuma atbilstības pārbaudei paredzētiem testiem, ko veic, ►M10 ievērojot I pielikuma 7. iedaļu ◄.

▼M9

2. **Testu metodes**

Testu metodes, nosacījumi un mērījumi, mērinstrumenti un rezultātu interpretācija ir tāda kā aprakstīts I pielikumā. Transportlīdzekli(-ļus), kuru(-us) pārbauda, pakļauj braucoša transportlīdzekļa trokšņa mērīšanas testam, kā aprakstīts I pielikuma 5.2.2. punktā.

▼M8

3. **Paraugu ņemšana**

Jāizvēlas viens transportlīdzeklis. Ja pēc testa, kas turpmāk minēts 4.1. iedaļā, transportlīdzekli neuzskata par atbilstīgu šīs direktīvas prasībām, jātestē vēl divi transportlīdzekļi.

4. **Rezultātu novērtējums**

4.1. Ja saskaņā ar 1. un 2. iedaļu pārbaudītā transportlīdzekļa trokšņu līmenis nepārsniedz I pielikuma 5.2.2.1. iedaļā noteiktās robežvērtības vairāk par 1 dB (A), transportlīdzekļa tipu uzskata par atbilstīgu šīs direktīvas prasībām.

4.2. Ja transportlīdzeklis, kas pārbaudīts saskaņā ar 4.1. iedaļu, neatbilst prasībām, kas noteiktas minētajā iedaļā, jātestē vēl divi transportlīdzekļi, ievērojot 1. un 2. iedaļu.

4.3. Ja 4.2. iedaļā minētā otrā un/vai trešā transportlīdzekļa trokšņu līmenis pārsniedz I pielikuma 5.2.2.1. iedaļā noteiktās robežvērtības vairāk par 1 dB (A), transportlīdzekļa tipu neuzskata par atbilstīgu šīs direktīvas prasībām un ražotājam jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai atjaunotu atbilstību.

II. REZERVES IZPLŪDES SISTĒMAS.

1. **Vispārīgi noteikumi**

Šīs prasības ir saskaņā ar ražojuma atbilstības pārbaudei paredzētiem testiem, ko veic, ►M10 ievērojot II pielikuma 7. iedaļu ◄.

2. **Testa procedūras**

Testa metodes, mērinstrumenti un rezultātu interpretācija ir tādi, kā aprakstīti II pielikumā. Pārbaudāmai izplūdes sistēmai vai detaļai veic II pielikuma 5. iedaļā aprakstīto testu.

3. **Paraugu ņemšana**

Jāizvēlas izplūdes sistēma vai detaļa. Ja pēc testa, kas minēts 4.1. iedaļā, paraugu neuzskata par atbilstīgu šīs direktīvas prasībām, jātestē vēl divi paraugi.

4. **Rezultātu novērtējums**

4.1. Ja saskaņā ar 1.un 2. iedaļu pārbaudītās izplūdes sistēmas vai detaļas trokšņu līmenis, kas mērīts saskaņā ar I pielikuma 5.2. iedaļu, vairāk par 1 dB (A) nepārsniedz līmeni, kas reģistrēts šī tipa izplūdes sistēmas vai EEK detaļas tipa apstiprinājuma testos, izplūdes sistēmas vai detaļas tipu uzskata par atbilstīgu šīs direktīvas prasībām.

4.2. Ja izplūdes sistēma vai detaļa, kas pārbaudīta saskaņā ar 4.1. iedaļu, neatbilst prasībām, kuras noteiktas minētajā iedaļā, jātestē vēl divas tā paša tipa izplūdes sistēmas vai detaļas, ievērojot iepriekšējo 1. un 2. iedaļu.

4.3. Ja 4.2. iedaļā minētā otrā un/vai trešā parauga trokšņu līmenis vairāk par vienu 1 dB (A) pārsniedz līmeni, kas reģistrēts šī tipa izplūdes sistēmas vai detaļas EEK tipa apstiprinājuma testos, izplūdes sistēmas vai detaļas tipu

▼**M8**

neuzskata par atbilstīgu šīs direktīvas prasībām un ražotājam jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai atjaunotu atbilstību.

▼M8

►M9 IV ◄ PIELIKUMS

STESTA TREKA SPECIFIKĀCIJAS

Šis pielikums nosaka specifikācijas attiecībā uz testa treka seguma klājuma un izvietojuma fizikālajiem raksturlielumiem.

1. NOTEIKTIE VIRSMAS RAKSTURLIELUMI.

Uzskata, ka virsma atbilst šai direktīvai, ja faktūra un porainība vai skaņas absorbcijas koeficients ir izmērīts un atzīts par atbilstošu visām 1.1. līdz 1.4. iedaļas prasībām un ja ir ievērotas konstrukcijas prasības (2.2. iedaļa).

1.1. **Atlikusī porainība**

Testa treka seguma maisījuma atlikusī porainība V_c nepārsniedz 8 %. Attiecībā uz mērījumu procedūru skatīt 3.1. iedaļu.

1.2. **Trokšņu absorbcijas koeficents**

Ja virsma neatbilst atlikušās porainības prasībām, virsma ir pieņemama tikai tad, ja tās trokšņu absorbcijas koeficients α ir $< 0{,}10$. Attiecībā uz mērījumu procedūru skatīt 3.2. iedaļu.

1.1. un 1.2. iedaļas prasības arī ir ievērotas tikai tad, ja trokšņu absorbcijas koeficents ir izmērīts un ir: $\alpha <= 0{,}10$.

1.3. **Faktūras dziļums**

Faktūras dziļums (*TD*), ko mēra saskaņā ar tilpuma mērīšanas metodi (sk. 3.3. iedaļu), ir:

$$TD => 0{,}4 \text{ mm}.$$

1.4. **Virsmas viendabīgums**

Dara visu iespējamo, lai pārbaudes zonā nodrošinātu cik iespējams viendabīgu virsmu. Tas ietver faktūru un porainību, taču jāņem vērā, ka faktūra var būt atšķirīga un var parādīties arī nelīdzenumi, kas rada grambas, ja ripošanas process izrādās efektīvāks dažās vietās un neefektīvāks citās.

1.5. **Testu regularitāte**

Lai pārbaudītu, vai virsma joprojām atbilst faktūras un porainības vai trokšņu absorbcijas prasībām, ko nosaka šis standarts, regulāri veic virsmas testēšanu ar šādiem intervāliem:

a) attiecībā uz atlikušo porainību vai trokšņu absorbciju:

— kad uzklāta jauna virsma,

— ja jaunā virsma atbilst prasībai, turpmāk regulāri testi nav vajadzīgi.

Ja jaunā virsma neatbilst prasībai, tā var neatbilst vēlāk, jo virsmas ar laiku mēdz palikt netīras un blīvas;

b) attiecībā uz faktūras dziļumu (*TD*):

— kad uzklāta jauna virsma,

— kad sākas trokšņa testēšana (*NB*: ne agrāk kā četras nedēļas pēc uzklāšanas),

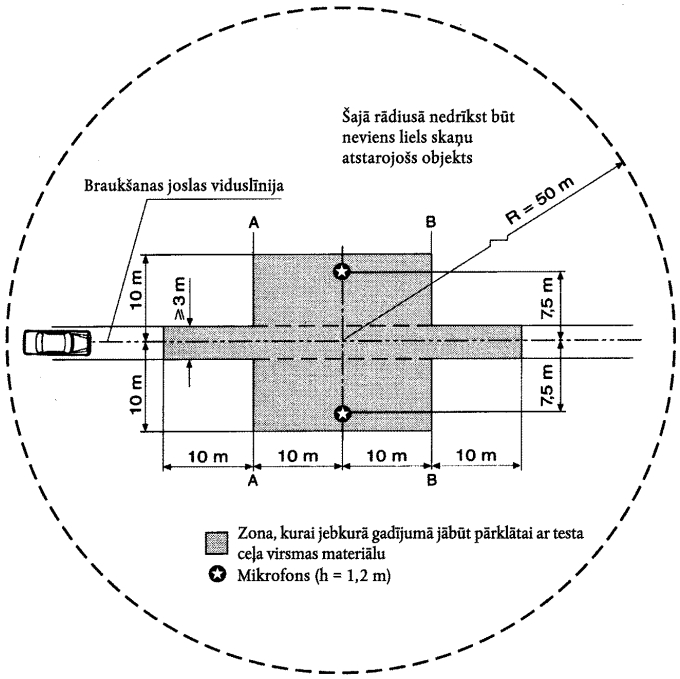
— pēc tam ik pēc divpadsmit mēnešiem.

2. TESTA VIRSMAS KONSTRUKCIJA.

2.1. **Zona**

Konstruējot testa treka izkārtojumu, ir būtiski nodrošināt vismaz to, lai zona, ko šķērso transportlīdzekļi, kuri pārvietojas pa testa joslu, kas pārklāta ar īpašu testa materiālu, kam ir drošai un praktiskai braukšanai piemērotas malas. Tāpēc treka platumam jābūt vismaz 3 m un treka garumam katrā galā par 10 m jāpārsniedz līnijas AA un BB. 1. attēlā redzams piemērotas pārbaudes vietas plāns un minimālā platība, kas mehāniski pārklāta un mehāniski sablīvēta ar īpašu testa virsmas materiālu.

▼M8

1. attēls

Minimālās prasības testa virsmas zonai

Ieēnoto daļu sauc par "testa zonu"

2.2. **Konstrukcijas prasības attiecībā uz virsmu**

Testa virsma atbilst četrām konstrukcijas prasībām.

1. Tā ir no blīva asfaltbetona.

2. Maksimālais šķeldu lielums ir 8 mm (pielaides no 6,3 līdz 10 mm).

3. Nodilušās virsmas biezums ir >= 30 mm.

4. Saistviela ir nemainīts tiešas sasaistes bitums.

Testa virsmas būvētājs vadās pēc 2. attēlā parādītās kopējās gradācijas līknes, kas sniegs vēlamos raksturlielumus. Lai iegūtu vēlamo faktūru un izturību, papildus ņem vērā dažas 3. tabulā iekļautās pamatnostādnes. Gradācijas līkne atbilst šādai formulai:

$P(\%passing) = 100\ (d/d_{max})$ §

kur:

d = kvadrātacu sieta izmērs milimetros,

d_{max} = 8 mm vidējai līknei,

d_{max} = 10 mm apakšējai izturības līknei,

d_{max} = 6,3 mm augšējai izturības līknei.

Papildus minētajam sniedz šādus ieteikumus:

— smilšu daļiņas (0,063 mm < kvadrātacu sieta izmērs < 2 mm) ietver ne vairāk kā 55 % dabīgo smilšu un vismaz 45 % drupināto smilšu,

— pamatne un apakšpamatne ir pietiekami stabila un vienmērīga saskaņā ar labu ceļu būves praksi,

— šķeldas ir drupinātas (100 % drupinātas šķeldas) un no materiāla, kas ir ļoti izturīgs pret sadrupšanu,

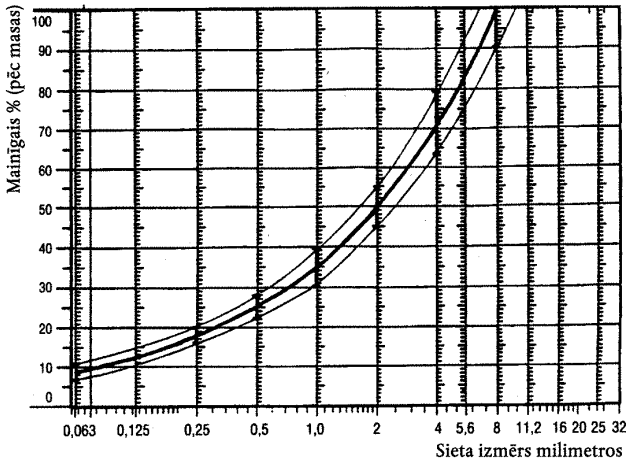
— maisījumā izmantotās šķeldas ir mazgātas,

— papildu šķeldas virsmai nepievieno,

▼M8

— saistvielas cietība, izteikta ar *PEN* vērtību, ir 40 līdz 60, 60 līdz 80 vai pat 80 līdz 100 atkarībā no valsts klimatiskajiem apstākļiem. Noteikums ir tāds, ka izmanto cik iespējams cietu saistvielu, ja tas atbilst parastai praksei,

— maisījuma temperatūru pirms rullēšanas izvēlas tā, lai rullējot sasniegtu vajadzīgo porainību. Lai palielinātu iespējamību panākt atbilstību 1.1. līdz 1.4. iedaļas specifikācijām, blīvumu izpēta, ne tikai izvēloties piemērotu maisīšanas temperatūru, bet arī atbilstošu rullēšanas reižu skaitu un izvēloties ceļa rulli.

2. attēls

Asfalta maisījuma kopējā gradācijas līkne ar pielaidēm

3. tabula

Konstrukcijas pamatnostādnes

	Vajadzīgās vērtības		Pielaides
	No maisījuma kopējās masas	No pildvielu masas	
Akmentiņu masa, kvadrātacu siets (*SM*) > 2 mm	47,6 %	50,5 %	± 5
Smilšu masa 0,063 <*SM*< 2 mm	38,0 %	40,2 %	± 5
Pildvielas masa *SM*< 0,063 mm	8,8 %	9,3 %	± 2
Saistvielas masa (bitums)	5,8 %	N.A.	± 0,5
Maksimālais šķeldu lielums	8 mm		6,3 – 10
Saistvielas cietība	(sk. piezīmi turpmāk)		
Slīpētu akmentiņu koeficients (SAK) (sk. 5. dokumentu bibliogrāfijā)	> 50		
Blīvums atbilstoši *Marshall* blīvumam	98 %		

3. TESTA METODES

3.1. **Atlikušās porainības mērījums**

Lai veiktu šo mērījumu, jāņem paraugurbumi no vismaz četrām treka vietām, kas atrodas vienādos attālumos testa zonā starp līniju AA un līniju BB (sk. 1. attēlu). Lai izvairītos no neviendabīguma un nelīdzenumiem

▼M8

riteņu ceļā, paraugurbumus ņem nevis no pašām riteņu sliedēm, bet to tuvumā. Vismaz divi paraugurbumi jāņem tuvu pie riteņu sliedēm, un vismaz viens paraugurbums jāņem apmēram pa vidu starp riteņu sliedēm un abu mikrofonu atrašanās vietām.

Ja rodas aizdomas, ka nosacījums attiecībā uz viendabīgumu nav ievērots (sk. 1.4. iedaļu), paraugurbumus ņem no vairākām vietām testa zonā.

Atlikusī porainība jānosaka katram paraugurbumam. Pēc tam aprēķina visu paraugurbumu vidējo vērtību un salīdzina to ar 1.1. iedaļas prasību. Turklāt nevienam atsevišķam paraugurbumam porainības vērtība nepārsniedz 10 %.

Testa virsmas būvētājs ņem vērā problēmu, kas var rasties, ja testa zonu apsilda ar caurulēm vai elektrības vadiem, un paraugurbumi jāņem no šīs zonas. Šāda ierīkošana rūpīgi jāplāno, ņemot vērā turpmākās paraugurbumu ņemšanas vietas. Ieteicams atstāt dažus apmēram 200 × 300 mm laukumus, kur nav vadu un cauruļu vai kur caurules atrodas pietiekami dziļi, lai tās nebojātu paraugurbumi, ko ņem no virsējās kārtas.

3.2. **Skaņas absorbcijas koeficients**

Skaņas absorbcijas koeficientu (standarta biežums) mēra ar impedances caurules metodi, izmantojot *ISO*/*DIS* 10534 noteikto procedūru: "Akustika – skaņas absorbcijas koeficients un impedances noteikšana ar minēto caurules metodi".

Attiecībā uz analizējamiem paraugiem ievēro tās pašas prasības, kas attiecas uz atlikušo porainību (sk. 3.1. iedaļu).

Skaņas absorbciju mēra 400 līdz 800 Hz diapazonā un 800 līdz 1600 Hz diapazonā (vismaz trešās oktāvas frekvenču vidus frekvences diapazonā), un maksimālās vērtības nosaka abos šo frekvenču diapazonos. Visiem pārbaudes paraugurbumiem no desmit šīm vērtībām aprēķina vidējo, iegūstot gala rezultātu.

3.3. **Tilpuma makrofaktūras mērījums**

Saskaņā ar šo standartu faktūras dziļuma mērījumus veic vismaz 10 vietās, kas atrodas vienādos attālumos starp riteņu sliedēm pārbaudes joslā, un aprēķina vidējo vērtību, lai salīdzinātu ar noteikto obligāto faktūras dziļumu. Procedūras aprakstu sk. *ISO*/*DIS* 10844 standarta projekta F pielikumā.

4. STABILITĀTE LAIKĀ UN TEHNISKĀ APKOPE.

4.1. **Vecuma ietekme**

Gaidāms, ka līdzīgi kā daudzām citām virsmām pirmo sešu līdz divpadsmit mēnešu laikā pēc uzbūvēšanas var mazliet paaugstināties riepu/ceļa radītie trokšņa līmeņi, ko mēra uz pārbaudes virsmas.

Virsma iegūs vajadzīgos raksturlielumus ne agrāk kā četras nedēļas pēc uzbūvēšanas. Vecuma ietekme uz smagkravas automobiļa radīto troksni parasti ir mazāka nekā attiecībā uz vieglajiem automobiļiem.

Stabilitāti laikā galvenokārt nosaka pēc nodiluma un sablīvējuma, ko radījuši transportlīdzekļi, kas brauc pa virsmu. To regulāri pārbauda, kā noteikts 1.5. iedaļā.

4.2. **Virsmas tehniskā apkope**

No virsmas jānovāc brīvi guloši nosēdumi vai putekļi, kas var ievērojami samazināt efektīvo faktūras dziļumu. Valstīs, kurās mēdz būt aukstas ziemas, apledojuma atsaldēšanai dažkārt izmanto sāli. Sāls uz laiku vai pat pastāvīgi var mainīt virsmu tā, ka tā palielina troksni, tāpēc tas nav ieteicams.

4.3. **Testa zonas seguma atjaunošana**

Ja jāatjauno testa treka segums, parasti tas jāatjauno tikai testa joslā (1. attēlā 3 m platumā), pa kuru brauc transportlīdzekļi, ja pārbaudes zona ārpus joslas atbilst atlikušās porainības prasībai vai trokšņu absorbcijai, kad to mērīja.

5. VIRSMAS UN UZ TĀS VEIKTO TESTU DOKUMENTĀCIJA

5.1. **Testa virsmas dokumentācija**

Dokumentācijā, kurā apraksta testa virsmu, sniedz šādus datus:

▼M8

a) testa treka atrašanās vieta;

b) saistvielas veids, saistvielas cietība, pildvielas veids, betona maksimālais teorētiski iespējamais blīvums (“*GRD*”), noslodzes virsmas biezums un gradācijas līkne, ko izveido pēc testa treka paraugurbumiem;

c) blīvēšanas metode (piem., ceļa ruļļa veids, ceļa ruļļa masa, rullēšanas reižu skaits);

d) maisījuma temperatūra, apkārtējā gaisa temperatūra un vēja ātrums virsmas seguma uzlikšanas laikā;

e) diena, kad uzlikta virsma, un darbuzņēmējs;

f) visi vai vismaz pēdējie testa rezultāti, tostarp:

i) katra paraugurbuma atlikusī porainība;

ii) vietas testa zonā, no kurām ņemti paraugurbumi porainības mērījumiem;

iii) katra paraugurbuma trokšņu absorbcijas koeficients (ja to mēra). Norāda rezultātus gan attiecībā uz katru paraugurbumu, gan katru frekvences diapazonu, kā arī kopējo vidējo rezultātu;

iv) vietas testa zonā, no kurām ņemti paraugurbumi absorbcijas mērījumiem;

v) faktūras dziļums, tostarp testu skaits un standartnovirze;

vi) iestāde, kas ir atbildīga par i) un iii) daļā minētajiem testiem, kā arī izmantotā aprīkojuma veids;

vii) testa(-u) diena un diena, kad no testa treka ņemti paraugurbumi.

5.2. **Dokumentācija, kas attiecas uz transportlīdzekļu trokšņa testiem, ko veic uz virsmas.**

Dokumentos, kuros aprakstīts(-i) transportlīdzekļa trokšņa tests(-i), norāda, ir vai nav izpildītas visas prasības. Uz dokumentu atsaucas, ņemot vērā 5.1. iedaļu.